

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร โดย สงวนลิขสิทธิ์

นางสาวภาวิณี สกุนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

โดย

นางสาวภาวิณี สกฤณา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TO THE JOB
IMPLEMENTATION OF NATIONAL EDUCATION STANDARD**

By

Pawinee Sakuna

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ” เสนอโดย นางสาวภาวิณี สุกญา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร
3. อาจารย์ ดร.วัชনীร์ เชาว์ดำรงค์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)
...../...../.....

..... กรรมการ
(นายโกมินทร์ สังคะนอง)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)
...../...../.....

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
...../...../.....

อาจารย์ ดร.วัชনীร์ เชาว์ดำรงค์ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วัชনীร์ เชาว์ดำรงค์)
...../...../.....

47252310 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหาร

ภาวณิ สกุนา : บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร.จิราวรรณ คงคล้าย , รศ.ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร และ อ.ดร.วัชณีย์ เชาว์ดำรงค์. 121 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1)บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 2)การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3)บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียน 205 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 820 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่(frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3. อ.ดร.วัชณีย์ เชาว์ดำรงค์

47252310 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS

PAWINEE SAKUNA : THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TO THE JOB IMPLEMENTATION OF NATIONAL EDUCATION STANDARD. THESIS ADVISORS : ASSOC.PROF.CHIRAWAN KONGKLAI, Ph.D., ASSOC.PROF.SIRICHA CHINATANGKUL, Ph.D., AND WACHANEE SHOUDUMRONG, Ph.D., 121 pp.

The purposes of this research were to find 1) the role of school administrators, 2) the job performance in accordance with the National Education Standard, and 3) the role of school administrators affecting job performance in accordance with the National Education Standard. The samples were 205 schools. The respondents were school administrators, assistant school administrators, and teachers, with the total of 820. The research instrument was questionnaire regarding the role of school administrators based on the concepts of the Office of the National Education Commission (ONEC) and the National Education Standard, the Secretariat Office of the Ministry of Education. The statistics were frequency, percentage (%), mean (\bar{X}), standard deviation (S.D), and stepwise multiple regression analysis.

The research had found that

- 1) The role of school administrator, as a whole and as an individual, was at a high level.
- 2) The job performance in accordance with the National Education Standard, as a whole and as an individual, was at a high level.
- 3) The role of school administrator affecting job performance in accordance with the National Education Standards was at .01 level of statistical significance.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3. WACHANEE SHOUDUMRONG, Ph.D.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร และ อาจารย์ ดร.วิชณีย์ เชาว์ดำรงค์ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และนายโกมินทร์ สังกะนอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา จนวิทยานิพนธ์ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร นายนคร บุญยชนะ ดร.วิชาญ เจริญวิไลลักษณ์ และนายอุดมศักดิ์ นาดี ที่กรุณาให้ความ อนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และนายคมกฤษ แก่นทอง ที่คอยให้กำลังใจ คอย ดูแล และเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จ สมบูรณ์ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
ข้อคำถามการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	14
แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร 4 ปี.....	15
กลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ในแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร.....	16
บทบาทผู้บริหาร	18
มาตรฐานการศึกษาของชาติ	24
ระดับของมาตรฐานการศึกษา	27
วัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ.....	29
แนวทางการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ	30
อุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ.....	31
มาตรฐานที่ 1	31
มาตรฐานที่ 2.....	32
มาตรฐานที่ 3	34

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
งานวิจัยในประเทศ	39
งานวิจัยต่างประเทศ	43
สรุป	45
3 การดำเนินการวิจัย	47
ขั้นตอนการดำเนินวิจัย	47
ระเบียบวิธีวิจัย.....	47
แผนแบบการวิจัย	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง.....	48
ตัวแปร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างเครื่องมือ.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	55
สรุป	56
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา.....	59
ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	67
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ.....	72
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
การอภิปรายผลการวิจัย	80
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	85

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ	94
ภาคผนวก ข หนังสือราชการขอทดลองใช้เครื่องมือ	97
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ง หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	108
ประวัติผู้วิจัย	121

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ระดับผลการประเมินคุณภาพภายใน และคำร้อยละของผลการประเมินคุณภาพภายใน	3
2. ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ	37
3. แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	49
4. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	58
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	59
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ	60
7. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	61
8. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำอำนวยความสะดวก	62
9. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประสานความสัมพันธ์	62
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร	63
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงจูงใจ.....	64
12. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผล	65
13. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา	65
14. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	66

15. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา.....	
ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา	67
16. ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยรวม .	68
17. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ มาตรฐานที่ 1	69
18. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ มาตรฐานที่ 2.....	70
19. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ มาตรฐานที่ 3.....	71
20. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษารายด้านและ โดยรวมกับ การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติรายด้านและ โดยรวม.....	72
21. วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม	73
22. วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1	74
23. วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2.....	75
24. วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3	76

บทที่ 1

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันอยู่ในโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นสังคมท้องถิ่น สังคมเมือง หรือสังคมในประเทศใดๆก็ตาม เนื่องจากพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น การสื่อสาร เทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น มนุษย์ในสังคมจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เพื่อความอยู่รอดและความก้าวหน้าในด้านต่างๆของตนเองและประเทศชาติ เพราะฉะนั้นการพัฒนาที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า คือ การพัฒนาคุณภาพของคน การพัฒนามนุษย์ทุกคนให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพได้นั้น การศึกษามีบทบาทสำคัญเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศยั่งยืนได้

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ การประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชนและสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี² จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 15 และมาตรา 16 ที่รัฐสนับสนุนให้ประชาชนในชาติได้ศึกษาเรียนรู้ในทุกระบบไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ (formal education) ซึ่งรัฐบาลจัดแบ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ (compulsory education) ที่ให้ประชาชนทุกคนต้องเรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเวลา 12 ปี เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการสร้างความเป็นคนและคุณธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ต่อจากนั้นจึงเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (higher education) ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นสร้างความรู้เฉพาะทางและคุณธรรม

¹ หลักและกระบวนการบริหาร [Online] Accessed 25 กันยายน 2549. Available form http://one.go.th/onec_pup/zx-ll.thm

² ชีรพงษ์ มหาวิโร, ผู้รวบรวม, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญรัฐ การพิมพ์, 2550), 44.

ในการประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ แนวคิดนวัตกรรม และทฤษฎีใหม่ด้วยการค้นคว้าทดลองและวิจัย นอกจากนี้ยังมีระบบการศึกษานอกระบบ (informal education) สำหรับผู้ที่ไม่พร้อมที่จะเรียนในระบบโรงเรียนได้ โดยจัดเป็นการศึกษาควบคู่กับการทำงาน อีกทั้งยังมีระบบการศึกษาตามอัธยาศัย (non - formal education) ที่เป็นการศึกษาพิเศษที่สอนความรู้ต่างๆ ตามความสนใจและความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพและการดำเนินชีวิตของตนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น³ ระบบการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดในโลก ถ้ามนุษย์มีคุณภาพสูง มนุษย์จะเป็นผู้สร้างโลก รักษาโลกและทำให้โลกเจริญมั่นคง ในทางตรงกันข้ามถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้ว มนุษย์จะเป็นผู้ทำลายโลก ทำลายสิ่งแวดล้อมและท้ายที่สุดจะทำลายตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะนำองค์กรไปสู่จุดหมาย โดยการแสดงบทบาทในการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองเห็นจุดเด่น จุดด้อยขององค์กร สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษาโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมกันทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ⁴

ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการอบรมสั่งสอน ทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป โดยเฉพาะสถาบันที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของคน โดยการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสังคมจะได้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆด้าน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาไม่ว่าสมัยใดย่อมจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคม การจัดการศึกษาถือเป็นเสมือนหนึ่งกระจกเงาสะท้อนความเจริญก้าวหน้าของสังคมนั้นๆ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่

³ ศักดิ์ชัย เกียรติธนาสินทร์, “การศึกษา เครื่องมือพัฒนามนุษย์ยามห่อแก้ปัญหาสังคม,” วารสารวิชาการ 7,2 (เมษายน-มิถุนายน 2547) : 31.

⁴ สุพล วงสิทธิ์, “การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้,” วารสารวิชาการ 4, 11 (พฤศจิกายน 2545) : 12-17.

สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁵ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ว่า ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก⁶ จากการรายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจนัก ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับผลการประเมินคุณภาพภายใน และค่าร้อยละเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพภายใน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับผลการประเมินภายใน								จำนวน โรงเรียน	ค่า ร้อยละ เฉลี่ย
	ปรับปรุง (<50%)		พอใช้ (50-74%)		ดี (74-89%)		ดีมาก (>90%)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ตัวบ่งชี้ที่										
5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	34	10.93	167	53.7	93	29.9	17	5.47	311	68.77
5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	53	16.99	192	61.54	59	18.91	8	2.56	312	63.31
5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	53	17.1	157	50.65	95	30.65	5	1.61	310	66.1
5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	19	6.4	147	49.49	105	35.35	26	8.75	297	72.38
5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา	3	1.01	48	16.22	139	46.96	106	35.81	296	84.07
5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	8	2.69	70	23.57	127	42.76	92	30.98	297	81.75

⁵ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, รายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพ ฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : 2550) .1.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2546), 24.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับผลการประเมินภายใน								จำนวน ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย
	ปรับปรุง (<50%)		พอใช้ (50-74%)		ดี (74-89%)		ดีมาก (>90%)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	โรงเรียน	
ตัวบ่งชี้ที่										
5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	9	3.02	87	29.19	128	42.95	74	24.83	298	79.54
5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่าง ประเทศ	68	22.44	155	51.16	72	23.76	8	2.64	303	63.35

ที่มา : สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, รายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์เกษตรแห่งประเทศไทย, 2550),55.

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในระดับดีและระดับดีมาก ในกลุ่มภาษาไทย มีค่าร้อยละ 35.37 กลุ่มคณิตศาสตร์ มีค่าร้อยละ 21.47 กลุ่มวิทยาศาสตร์ มีค่าร้อยละ 32.26 กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าร้อยละ 44.10 และกลุ่มภาษาต่างประเทศ มีค่าร้อยละ 26.40 ซึ่งถือว่าต่ำมาก ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับดีถึงดีมากให้ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวชี้วัดความรู้ความสามารถของนักเรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำในการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐานต้องแสดงบทบาทการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้สภาการศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของประเทศ และให้หน่วยงานการจัดการศึกษาทุกระดับนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาด้านต่างๆให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อค้นพบมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

ปัญหาของการวิจัย

สังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้มาจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว คนไทยจำนวนมากยังขาดความสามารถในการกลั่นกรองข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการปฏิรูปการศึกษาจึงได้เกิดขึ้นแทบทั่วทุกมุมโลก ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้การศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดและมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น การค้นหาวิธีการที่จะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ มีตั้งแต่การเน้นเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการพัฒนาในระดับ โรงเรียน การให้หลักประกันในด้านคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก⁷

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดจำนวน 435 โรงเรียน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากรายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี และได้้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบความสอดคล้องของผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครกับผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องของผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ในแต่ละด้านของมาตรฐานการศึกษาพบว่า

1. ด้านผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่มีจำนวนร้อยละของโรงเรียนประเมินคุณภาพภายในสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (1.1-1.3) และไม่สอดคล้องในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (1.4-1.6) ได้แก่

1.1 ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ผู้เรียนมีน้ำหนัก และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ มีค่าร้อยละ 54.95

1.2 ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีค่าร้อยละ 48.68

⁷ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า, “ทำอย่างไรเมื่อโรงเรียนต้องบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน,” วารสารข้าราชการครู 23,3(เมษายน – มิถุนายน 2546) : 18.

1.3 ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ มีค่าร้อยละ 48.18

1.4 ตัวบ่งชี้ที่ 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีค่าร้อยละ 75.42

1.5 ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ค่าร้อยละ 74.73

1.6 ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าร้อยละ 73.63

2. ด้านครู ตัวบ่งชี้ที่มีจำนวนร้อยละของโรงเรียนประเมินคุณภาพภายในสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (2.1-2.3) และไม่สอดคล้องในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (2.4-2.6) ได้แก่

2.1 ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 ครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าร้อยละ 93.43

2.2 ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก /โท หรือความถนัด มีค่าร้อยละ 61.79

2.3 ตัวบ่งชี้ที่ 8.4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูตามที่คุรุสภา กำหนด มีค่าร้อยละ 61.03

2.4 ตัวบ่งชี้ที่ 9.8 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าร้อยละ 75.08

2.5 ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าร้อยละ 71.43

2.6 ตัวบ่งชี้ที่ 9.4 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าร้อยละ 70.9

3. ด้านผู้บริหาร ตัวบ่งชี้ที่มีจำนวนร้อยละของโรงเรียนประเมินคุณภาพภายในสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (3.1-3.3) และไม่สอดคล้องในลำดับสูงสุด 3 อันดับ (3.4-3.6) ได้แก่

3.1 ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการทำงาน มีค่าร้อยละ 66.26

3.2 ตัวบ่งชี้ที่ 14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีค่าร้อยละ 54.77

3.3 ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มีค่าร้อยละ 53.44

3.4 ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีค่าร้อยละ 63.08

3.5 ตัวบ่งชี้ที่ 14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์

และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มีค่าร้อยละ 61.52

3.6 ตัวบ่งชี้ที่ 13.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าร้อยละ 60.62

จากผลการประเมินความสอดคล้องนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องจัดกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนบวกกับความสามารถ หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ย่อมส่งผลให้การบริหารงานในสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จและไม่มีประสิทธิภาพ เพราะการปฏิบัติงานใดๆ หากคาดหวังจะให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นสำคัญในการส่งเสริมและบริหารงานทุกอย่างให้โรงเรียนมีคุณภาพสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษา เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อทราบข้อเท็จจริงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติหรือไม่ อย่างไร และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อทราบการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
3. เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในค้นหาคำตอบของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อยู่ในระดับใด
3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา การตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัยและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อยู่ในระดับปานกลาง
3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะดำเนินการในลักษณะขององค์กรเชิงระบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่งแกทซ์และคาห์น (Katz and Kahn) ได้กล่าวถึงระบบว่าเป็นปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร องค์กรประกอบ ทั้ง 3 ส่วนนี้จะทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักรซึ่งระบบนี้จะมีความสัมพันธ์กับบริบท (context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

สำหรับกระบวนการทางการศึกษานั้น จะมีส่วนสัมพันธ์กับโครงสร้างของระบบการบริหารและการจัดการซึ่งเป็นตัวกำหนดแนวทางและกระบวนการในการจัดการ เพื่อนำปัจจัยต่างๆหรือตัวป้อนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัวป้อนที่สำคัญในขั้นตอนนี้คือผู้บริหารที่แสดงบทบาทในการบริหารงานให้มีคุณภาพตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ดังที่ ฮิคส์ (Hicks)⁹ กล่าวว่างานขั้นแรกของผู้บริหาร คือ ต้องทำให้องค์กรทำหน้าที่บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งการที่จะทำเช่นนั้นได้ผู้บริหารต้องใช้ความสามารถทุกวิถีทางที่จะทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร วิธีหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้ได้อย่างดี คือ การแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อำนาจความสะอาดแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ประสานสัมพันธ์และส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้

⁸ Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Psychology of Organizations*, 2 ed. (New York : John Wiley & Son, 1978) , 20.

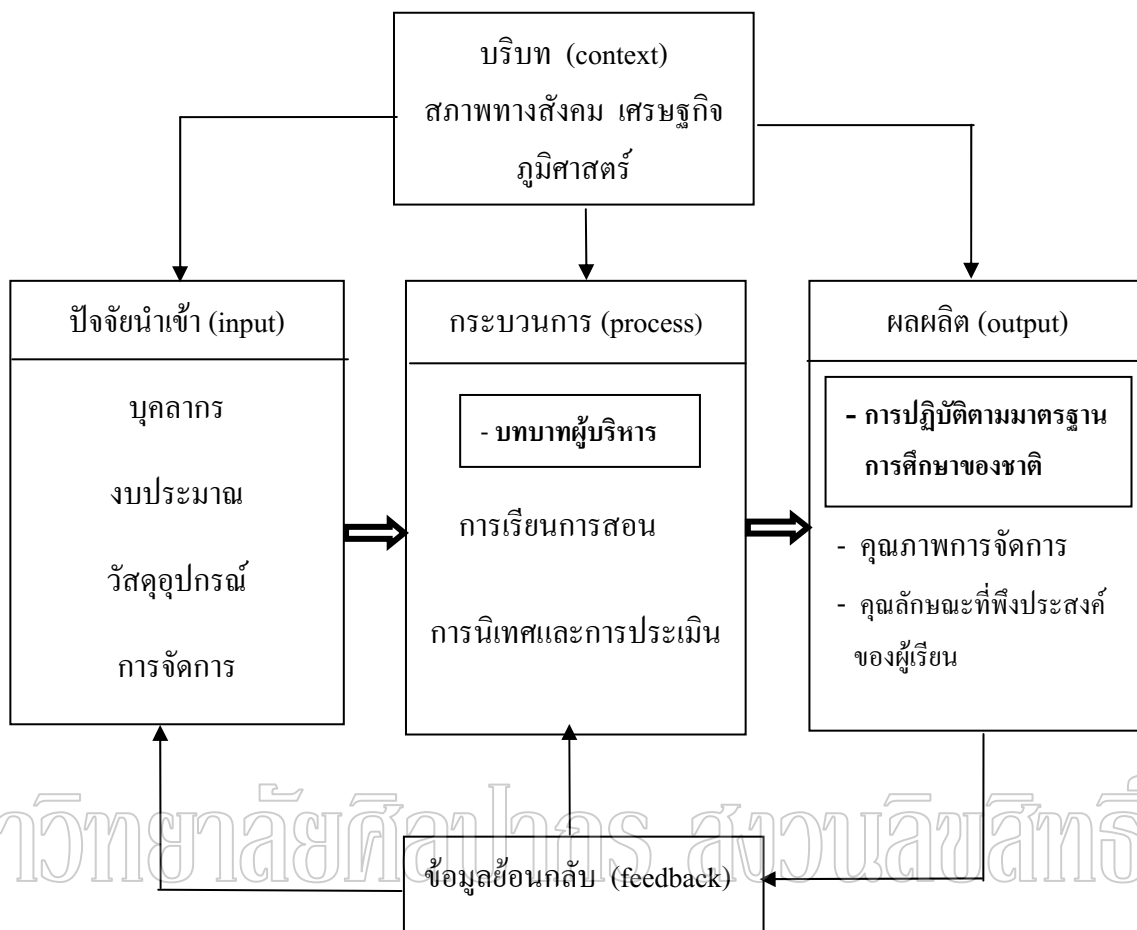
⁹ Hick Romald, "Instructional Leadership and School Achievement :Validation of a Causal Model," *Educational Administration Quarterly* 26,2(May 1990) : 9.

บุคลากรปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ ดังที่ โรเบิร์ต(Robert)¹⁰ กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่จัดหาและจัดการเงินงบประมาณ กำกับและสนับสนุนการสอนของครูเป็นผู้นำหลักสูตร บริการชุมชน รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนต่อ ผู้ปกครอง รายงานความสำเร็จของโรงเรียนต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป และบางครั้งผู้บริหารโรงเรียนอาจต้องปฏิบัติหน้าที่การสอนด้วย

สำหรับผลผลิตทางการศึกษาหรือผลผลิตของโรงเรียนที่มีคุณภาพอันเป็นผลมาจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพซึ่งคุณภาพนั้นต้องเป็นคุณภาพตามความคาดหวังของสังคมด้วย ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียน¹¹ และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติที่เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและดูแล การตรวจสอบ การประเมิน และการประกันคุณภาพทางการศึกษา องค์ประกอบทั้งหลายเหล่านี้ มีผลกระทบต่อนี้เองกัน และยังมีปัจจัยที่เป็นบริบท (context) อื่นๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยสามารถนำเสนอได้ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

¹⁰ Robert W. Langley, Inermediate School Principal (New York : John Wiley & Son, 2003), 12.

¹¹ Herbert J. Walberg, "Improving Educational Standard Productivity," Educational Administration Quarterly 19, 3 (spring 1983) : 147.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายของการวิจัย

ที่มา : ปรับปรุงจาก

: Danial Katz and Robert L.Kahn, The Social Psychology of Organizations, 2 ed. (New york, John Wiley & Son, 1978), 20.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ (กรุงเทพฯ ฯ : เอกสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2543), 4.

: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาของชาติ (กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สหชัยบลิ๊อคและการพิมพ์, 2548), 1.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สังกัด กรุงเทพมหานคร มีนักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร เช่น

สมอล (Small) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารในสถานศึกษาทั่วไปไว้ 10 ประการ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ผู้ริเริ่ม 2) ผู้กระตุ้น 3) ผู้ดูแลสั่งการ 4) ผู้ปฏิบัติ 5) ผู้เชื่อมโยง 6) ผู้ประสาน 7) เป็นผู้ชักจูงหรือยับยั้ง 8) ผู้แก้ต่าง 9) ผู้รับฟัง 10) ผู้วางเฉย¹²

ส่วนกอร์ดตัน (Gorton) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 ประการ คือ 1) บทบาทในฐานะผู้บริหาร 2) บทบาทในฐานะผู้นำทางการสอน 3) บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย 4) บทบาทในฐานะผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ 5) บทบาทในฐานะผู้ประเมิน และ 6) บทบาทในฐานะผู้แก้ปัญหาคความขัดแย้ง¹³

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงบทบาทสถานศึกษาดั้งเดิม ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นตัวแปรต้นคือ

- 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก 4) การประสานความสัมพันธ์ 5) การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร 6) การสร้างแรงจูงใจ 7) การประเมินผล 8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา 9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ 10) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา¹⁴

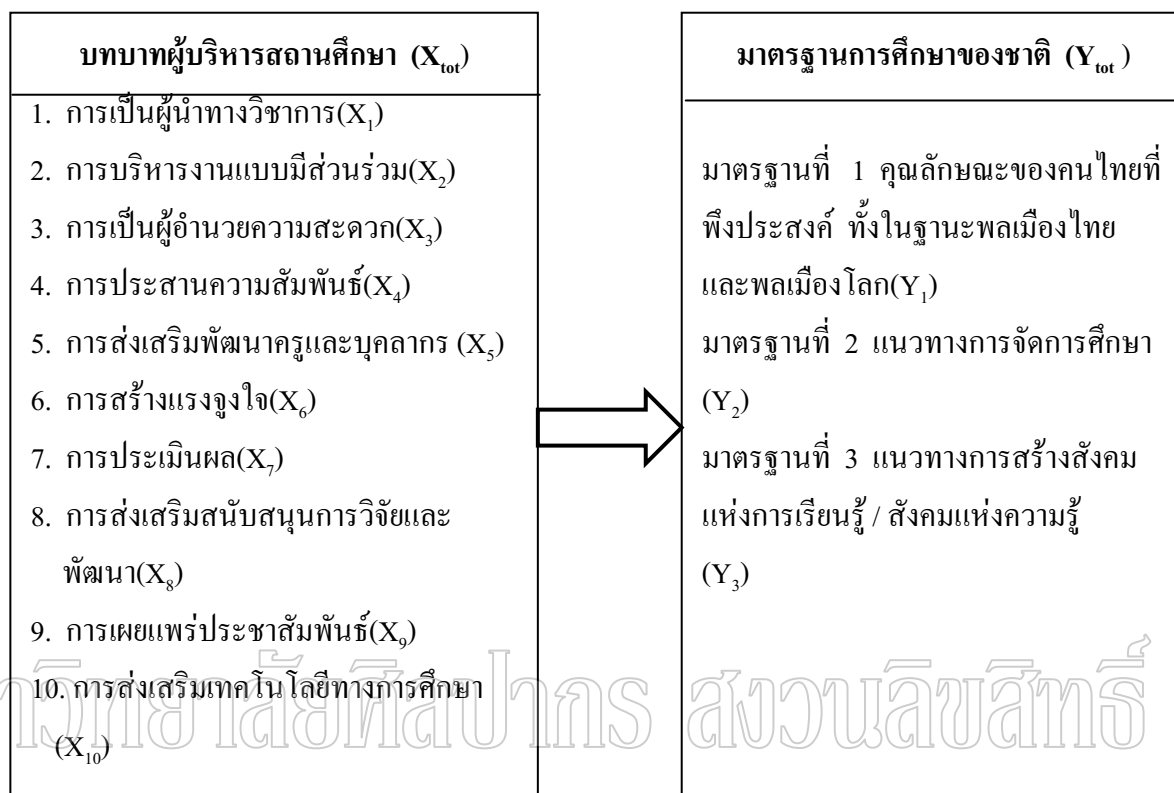
ส่วนตัวแปรตามที่ศึกษาเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ (1) กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ (2) ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม (3) ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว (4) ทักษะทางสังคม (5) คุณธรรม จิตสาธารณะ และสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ตัวบ่งชี้ (1) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (2) มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ (3) มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 3 แนวทางการสร้างสังคมศึกษาแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง ตัวบ่งชี้ (1) การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

¹² James F. Small, "Role options for School Administration," in Jack A. Culbertson, Curtis Henson and Morrison, eds., *Performance Objectives for School Principals* (California : mcutchan Publishing Corporation, 1974). 21-22.

¹³ Richard A. Gorton, *School Administration and Supervision* (Dubuque Iowa : Wm. C. Brown, 1983), 112-114.

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *ผู้บริหารสถานศึกษาดั้งเดิม* (กรุงเทพมหานคร : เอกสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2543), 4.

(2) การศึกษาวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้ (3) การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม¹⁵ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ (กรุงเทพฯ ฯ : เอกสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2543), 4.

: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาของชาติ (กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สหภาพสื่อและการพิมพ์ , 2547), 1-9.

¹⁵ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาของชาติ (กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548),3-9.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกหรือพฤติกรรมหรือปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้อำนวยความสะดวก การประสานความสัมพันธ์ การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร การสร้างแรงจูงใจ การประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ หมายถึง ผลการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมิน และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลเมืองโลก มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวทางการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ เป็นมาตรฐานที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น โดยให้องค์กรหลัก กระทรวงต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อให้การศึกษามีความหลากหลายในรูปแบบ ลักษณะ วิธีการและเป็นมาตรฐานสู่ระดับสากล

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยจนถึงช่วงชั้นที่ 4 สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้จะนำเสนอสาระสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ 1) การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) บทบาทผู้บริหาร 3) มาตรฐานการศึกษาของชาติ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นับตั้งแต่จัดตั้งโรงเรียนทวยราษฎร์ขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2427 ที่วัดมหรณพาราม ขยายออกไปโดยจัดตั้งองค์การบริหารศึกษาธิการเมื่อ พ.ศ. 2430 และเป็นกระทรวงธรรมการ เมื่อปี พ.ศ. 2435 นั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ได้มีโครงการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังมีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2474 มีหน่วยงานรับผิดชอบการประถมศึกษา 3 กระทรวง 1) กระทรวงนครบาล รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง 2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค 3) กระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่ประสานงานให้การศึกษาเป็นไปตามนโยบาย

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในรูปแบบของอนุบาลศึกษา และอยู่ในรูปของศูนย์เลี้ยงดูเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิดดำเนินการและสำนักอนามัยซึ่งเปิดสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และให้การสนับสนุนบ้านเลี้ยงเด็ก

2. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษา และสำนักงานเขต ซึ่งตั้งอยู่กระจายทั่วพื้นที่ 50 สำนักงานเขต

3. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เปิดสอนในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร จำนวน 67 แห่ง ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งอยู่ใน

ความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขต และได้จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยแยกออกจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ เขตบางกะปิ และโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ เขตจตุจักร

4. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่วิทยาลัยพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการแพทย์

5. การจัดการศึกษานอกระบบ ได้แก่การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในโรงเรียนอาชีพ กรุงเทพมหานคร ร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร และการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดให้แก่กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชน

ภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คือ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อาศัยแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2531 ซึ่งเห็นชอบด้วยกับนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร ได้จัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยได้รับมติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบดำเนินการได้ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 ซึ่งกรุงเทพมหานครจัดเป็นการเสริมจากที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กและเยาวชนของไทย เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2541 คณะรัฐมนตรีได้ลงอนุมัติเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร¹⁶

แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร 4 ปี (2549-2551)

วิสัยทัศน์

สำนักงานการศึกษา เป็นองค์กรหลักด้านการจัดการศึกษา เพื่อผนึกกำลังทั้งสังคมสร้างสรรค์พัฒนา บริการการศึกษาให้ก้าวไกล ก้าวทันโลก ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณธรรม พร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า

เป้าประสงค์การพัฒนา

1. มีการเพิ่มประสิทธิภาพและความรู้ทั่วถึงในการจัดบริการการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ต้องการของสังคม

¹⁶ สำนักงานการศึกษา, กองวิชาการ, รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2547 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2547), 14-15.

3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. สถานศึกษาในสังกัดมีมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ
5. บุคลากรทางการศึกษา มีศักยภาพในด้านวุฒิและทักษะในการบริหารการจัดการ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
6. มีระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ในแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

1. ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน
 - 1.1. จัดการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมตามพัฒนาการอย่างสมวัย เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดีสำหรับการศึกษาในระดับถัดไป
 - 1.2. จัดบริการทางการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอและสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมท้องถิ่นและให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียน พร้อมพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
 - 1.3. พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 1.4. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5. พัฒนาเครือข่ายสำหรับแลกเปลี่ยนวิชาการ ประสบการณ์ และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับกรุงเทพมหานคร ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
 - 1.6. มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสู่กระบวนการเรียนการสอน โดยอาจอยู่ในรูปของสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - 1.7. เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมจัดการและสนับสนุนการศึกษา
 - 1.8. ส่งเสริมการวิจัยทุกระดับ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และให้ได้ผลงานที่สามารถนำมาเผยแพร่ใช้ประโยชน์ได้
2. ด้านการบริหารจัดการเมืองตามหลักธรรมาภิบาล
 - 2.1. พัฒนาระบบงานเพื่อลดขั้นตอนและรอบเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการ
 - 2.2. นำมาตรการราชการใสสะอาดมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.3. ลดค่าใช้จ่ายประจำในส่วนที่เป็นไปไม่ได้

2.4. พัฒนาการเบิกจ่ายเงินตามแผนงบประมาณประจำปีให้รวดเร็วเป็นไปตามแผนปฏิบัติการเบิกจ่ายเงิน

2.5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักคุณธรรม

2.6. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านความรู้ความสามารถและทัศนคติอย่างเป็นระบบทั่วถึงและต่อเนื่อง

2.7. จัดให้มีสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร

กลยุทธ์เพิ่มเติมตามภารกิจเฉพาะของสำนักงานการศึกษา

ด้านการศึกษา

1. ให้บริการการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและสร้างจิตสำนึกในการให้บริการแก่บุคลากรของสำนักงานการศึกษา

3. ส่งเสริมระบบบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ด้านคุณภาพชีวิต

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียน¹⁷

แนวโน้มการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครใน 5 ปี ข้างหน้า(พ.ศ. 2551-2555)

1. พัฒนานักเรียนในสังกัดโรงเรียนกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนให้มีคุณภาพในระดับที่ใกล้เคียงกันสอดคล้องกับมาตรฐานกรุงเทพมหานครและมาตรฐานชาติ

2. พัฒนาหลักสูตร โดยเน้นการคิดวิเคราะห์และสร้างจินตนาการ (Imagination) เพื่อก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และนวัตกรรม (Innovation)

3. สร้างเครือข่ายความรู้ระหว่างผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

¹⁷ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร,แผนปฏิบัติการ 4 ปี [online],accessed 14 May 2007.Available from http://mailto:tded_bma@hotmail.com

4. พัฒนารฐานข้อมูลเพื่อการจัดเก็บฐานข้อมูลระบบสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อนำมาใช้ในการบริหารและจัดการเรียนการสอน
5. ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการบริการได้อย่างถูกต้องและทันท่วงที (Real Time)
6. พัฒนานักเรียนและครูให้มีคุณลักษณะเป็นผู้ที่รักการเรียนตลอดชีวิต (Life long learning) เพื่อให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) อย่างแท้จริง
7. พัฒนาหลักสูตรโดยเพิ่มเนื้อหาสาระอนาคตศึกษา (Future Study) เพื่อให้รู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์(Globalization)
8. พัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ปกครองด้านการจัดการศึกษา
9. นำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในทุกด้าน
10. สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการนำผลวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง
11. พัฒนาสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักเรียนและบุคลากรเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบสากล
12. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งและสร้างเครือข่ายใหม่ๆที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียนแบบใหม่¹⁸

บทบาทผู้บริหาร

ความหมายของบทบาท

การบริหารงานในสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จดังที่คาดหมายด้วยการแสดงบทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำองค์กร

¹⁸ หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักการศึกษา, คู่มือการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2551),

คำว่าบทบาท (Role) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวางดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำตามบทบาท การทำตามบทบาท โดยปริยาย หมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู¹⁹

บรูซ และโคเฮน (Bruce and J.Cohen) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับบทบาทไว้ ดังนี้ การที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้เราปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่งนั้นเรียกว่าเป็น บทบาทที่ถูกกำหนด (prescribed role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางคน จะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตาม บทบาทที่คาดหวัง โดยผู้อื่นก็ยังคงยอมรับว่า จะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ ส่วน บทบาทที่ปฏิบัติจริง (enacted role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดง หรือปฏิบัติออกมาจริงตาม ตำแหน่งของเขา ความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้น อาจมีสาเหตุ มาจาก

1. บุคคลขาดความเข้าใจในส่วนของบทบาทที่ต้องการ (lack of understanding)
2. ความไม่เห็นด้วย (can not to conform) หรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด
3. บุคคลไม่มีความสามารถ (inability) ที่จะแสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁰

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของแต่ละบุคคลในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่ง²¹

ซาบิน และเจอร์เนอร์ (Sarbin and Jurnur)²² ก็ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวังว่าผู้อยู่ในแต่ละสถานะจะพึงกระทำ

ในขณะที่ มงคล ศรีไพรวรรณ กล่าวว่า บทบาทเป็นการแสดงในการปฏิบัติงานของบุคคล ตามหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะเป็นผลกระทบมาจาก

¹⁹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (กรุงเทพฯ : นานามีบุ๊คพับลิชชิ่ง, 2542), 602.

²⁰ Bruce and J.Cohn, Introduction of Sociology (New York : McGraw Hill Book company, 1979), 36.

²¹ Carter V. Good, Dictionry of Education (New York : McGraw-Hill Book Co., 1954), 352.

²² Theodore Sarbin and Raph H.Jurnur, Role The Encyclopedia of Social Science (New Youk : Gordon and Breach Science Publishers, 1995), 236-214.

ระดับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติ พื้นฐานความเชื่อค่านิยม และความต้องการ ส่วนคนโดยจะผสมผสานกับหน้าที่ ความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติในตำแหน่งจริง²³

ผู้บริหารกับทฤษฎีบทบาทมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะสถานศึกษา เป็นระบบย่อยของระบบสังคม การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารยังต้องเป็นผู้ชำนาญการทางการเปลี่ยนแปลง และจัดการ ศึกษาให้มีคุณภาพ²⁴ ถ้าจะพิจารณาลักษณะของบทบาท จะมีหลายรูปแบบ หลายลักษณะ ซึ่ง นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ดังนี้

กอร์ดัน(Bill Grton) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงบทบาทใน ฐานะผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางด้านการสอน ผู้รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีใน องค์กร ผู้ประเมินผล และผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร²⁵

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษานี้ เนเซวิก (Knezevick.) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท ไว้ 17 ประการ ดังนี้²⁶

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) หมายถึง การเป็นผู้กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงาน ด้านต่างๆของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) เป็นผู้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ร่วมกับ คณะกรรมการของสถานศึกษา
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารใน สถานศึกษา

²³ มงคล ศรีไพรวรรณ, บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด (กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,2532), 1.

²⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2535), 26-27.

²⁵ Bill Grton, School Administration and Suupervision (Dubuque : Wm.C. Brown, 1983),118.

²⁶ Stephen J. Knezevich, Adminstration of Publion Education. 4th ed. (New York : Harper and Row Publishers, 1984),17-18.

5. บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) เป็นผู้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษา
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจูงใจในการเปลี่ยนแปลง
7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในสถานศึกษา
8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) เป็นผู้ที่บุคลากรในสถานศึกษาติดต่อและประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict Manager) เป็นผู้คอยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลและกลุ่มภายในสถานศึกษา
10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่างๆของสถานศึกษา
11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบงาน (System Manager) เป็นผู้นำในการจัดระบบงานและการพัฒนาสถานศึกษา
12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา
13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal Manager) เป็นผู้สรรหา คัดเลือก รักษาและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา
14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) เป็นผู้นำทรัพยากร ทั้งทรัพย์สินและบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูง
15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) เป็นผู้ประเมินผลการทำงานและโครงการต่างๆของสถานศึกษา
16. บทบาทเป็นประธานในพิธี (Cermonial Head) เป็นผู้นำทางด้านการจัดงานและพิธีการต่างๆ ของหน่วยงาน ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
17. บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relator) เป็นผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการให้บริการแก่หน่วยงานอื่นๆ

สุรศักดิ์ ปาเส กล่าวไว้ว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนควรประกอบด้วยบทบาท 5 ประการดังนี้

1. บทบาทตามที่กำหนด หมายถึง บทบาทสังคม กลุ่มหรือองค์กรกำหนดไว้ว่าเป็น

รูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่างๆที่มีอยู่ในสังคมกลุ่มหรือองค์กรนั้นๆ เช่น ข้อกำหนดที่ว่าพ่อแม่ต้องอบรมเลี้ยงลูก ข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งงาน โดยชอบ เป็นต้น

2. บทบาทที่ผู้รับคาดหวัง หมายถึง บทบาทหรือรูปแบบของพฤติกรรมที่คนอื่น (ผู้เกี่ยวข้อง) คาดหวังว่าอยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติ บทบาทที่ผู้รับผิดชอบคาดหวังนี้มักจะสอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด แต่ในบางครั้งบทบาทที่ผู้เกี่ยวข้อง คาดหวังอาจจะไม่ตรงกับบทบาทที่กำหนดไว้ เพราะคนบางคนอาจมีการคาดหวังหรือน้อยกว่าข้อกำหนดที่ตนได้รับทราบ

3. บทบาทตามอุดมคติของผู้อยู่ในตำแหน่ง หมายถึง รูปแบบของพฤติกรรมที่บุคคลผู้อยู่ในตำแหน่งคิด และเชื่อว่าบทบาทของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ เช่น ผู้บังคับบัญชาคิดว่าตนมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ไม่ต้องไปใส่ใจกับปัญหาส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้นบทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด และก็จะอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับบทบาทที่ผู้รับคาดหวัง

4. บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้อยู่ในตำแหน่งได้ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็น ซึ่งมักจะเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่งแต่อาจมีกรณีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามการคาดหวังของผู้อื่นต่างๆที่บทบาทนั้นๆไม่ตรงกับบทบาทตามความคิดของตนก็ได้

5. บทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่ผู้อื่นได้รับทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่งซึ่งโดยธรรมชาติการรับรู้ของคนเรา จะมีการเลือกรับรู้ และมีการรับรู้ที่ผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้ด้วยอิทธิพลจากประสบการณ์และสถานการณ์หลายอย่าง ดังนั้นเมื่ออยู่ในตำแหน่งปฏิบัติบทบาทโดยแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ผู้ที่ได้พบเห็นอาจรับรู้พฤติกรรมหรือบทบาทนั้นในทางที่แตกต่างกันไปและอาจแตกต่างไปจากบทบาทตามความคิดของผู้อยู่ในตำแหน่งด้วย²⁷

กล่าวโดยสรุป บทบาท คือ การประพจน์หรือพฤติกรรมที่แสดงออกตามสถานภาพที่สังคมกำหนดและตำแหน่งที่ตนได้รับ ซึ่งได้แก่บทบาทที่ผู้อื่นคาดหวังว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง โดยเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความต้องการของส่วนตน ร่วมกับความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติจริงในตำแหน่ง

²⁷ สุรศักดิ์ ปาเฮ, “การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน”, วารสารวิชาการ 4,8(มกราคม 2545), 25-31.

จากความหมายของบทบาทนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ประกอบด้วยหลักการ 10 ประการ ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ(X_1) หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผน กำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคล และหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3) หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการให้บริการด้านการจัดสภาพแวดล้อมการจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การประสานความสัมพันธ์(X_4) หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการประสานความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร(X_5) หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนา และไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่นๆตามความเหมาะสม

6. การสร้างแรงจูงใจ(X_6) หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่างๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณการเผยแพร่ผลงานของทีมงาน และการยกย่องให้รางวัล

7. การประเมิน(X_7) หมายถึง การที่ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรอรับการประเมินภายนอก

มีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา(X_8) หมายถึง การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) หมายถึง การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานด้านเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น

10. การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) หมายถึง การที่ผู้บริหารจัดหางบส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

ผู้บริหารการศึกษาในทุกระดับนับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้เกิดผลต่อการสร้างเด็ก เยาวชน และพลเมืองให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีความใกล้ชิดกับครู นักเรียน และชุมชนมากที่สุด จึงมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานในโรงเรียนทุกงาน ผู้บริหารจะต้องร่วมดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือครูผู้สอน นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหารการศึกษาบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล²⁸

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

ความหมายของมาตรฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขปรับปรุง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักของการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคปัจจุบันได้นิยามมาตรฐานการศึกษาไว้ในมาตราที่ 4 ว่า หมายถึง “ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้

²⁸ ประเสริฐ ครอบแก้ว, “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ”(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545),18.

เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา²⁹ นักวิชาการของไทย บางท่านได้กล่าวถึง มาตรฐาน เช่น นาดยา ปิรันธนานันท์ และคณะ อธิบายคำว่ามาตรฐาน อย่างกว้างๆว่า หมายถึง สิ่งที่เราควรรู้และสามารถทำได้เป็นอย่างดี โดยคำนี้ถูกนำมาใช้ในลักษณะ ต่างๆ เช่น คำว่า เป้าหมาย (goal) สารการเรียนรู้ (essential learning) หรือความคาดหวัง (expectiation) และกล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็มาตรฐานในระดับใด เรื่องใด จะต้องแสดงให้เห็นถึงสิ่ง ที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้เสมอ เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม เป็นพลเมืองดี พร้อมก้าวสู่ การศึกษาขั้นสูง³⁰ แต่คลอลิน ลิสตัน (Liston)กล่าวถึงมาตรฐานว่าหมายถึงเกณฑ์ (criteria)ที่ใช้ เพื่อการวัดผล โดยเกณฑ์เหล่านี้อาจจะได้มาโดยอ้างอิงหรือโยงกับกลุ่มบรรทัดฐาน(norm-refenced) เช่น การตัดสินผลการสอบโดยใช้กลุ่มผู้เข้าสอบเป็นตัวเทียบเคียง หรืออาจจะได้มาโดยอ้างอิงจาก เกณฑ์ที่กำหนด(criterion- refenced) เป็นตัวเทียบเคียง เพื่อเทียบระดับความสามารถกับเกณฑ์ และนิยามมาตรฐานโดยใช้คู่กับคุณภาพว่ามาตรฐานคุณภาพ (quality- standard) ว่าหมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อระบุถึงความสามารถที่ประเมินได้³¹

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานจึงเป็นข้อกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแนวเทียบเคียง ให้แก่กิจกรรมที่กระทำ ส่วนเนื้อหาของมาตรฐานจะอ้างอิงหรือมีพื้นฐานเช่นไร ขึ้นอยู่กับ เจตนารมณ์ของการใช้ ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ ของการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางเทียบเคียงในการดำเนินงานทางการศึกษา

มาตรฐานการศึกษากับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

หากจะกล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับแรกของไทยฉบับนี้ เป็น พระราชบัญญัติที่ว่าด้วยมาตรฐานการศึกษาก็สามารถกล่าวได้ เนื่องจากเนื้อหาทั้งหมด 78 มาตรา มีการระบุถึงมาตรฐานอยู่ถึง 15 มาตรา โดยความคิดเรื่องมาตรฐานกระจายครอบคลุมมิติต่างๆของ การจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง เริ่มจากภาพรวมลงไปถึงส่วนย่อย ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ

²⁹ ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ และสุณี รักษาเกียรติศักดิ์, แนวทางการจัดทำและพัฒนามาตรฐาน การศึกษา ของชาติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรทิทวานกราฟฟิค, 2546),8-9.

³⁰ นาดยา ปิรันธนานันท์, มรุรส จงชัยกิจ และศิริรัตน์ นีละคุตปี่, การศึกษาตามมาตรฐาน แนวคิดสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด,2542) 11-18.

³¹ Collen Liston, Managing quality and standards (Buckingham [England] :Philadelphia,PA : Open University Press,1999),27-32.

2. มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเน้นที่หลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้

3. มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา

4. มาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่สำคัญในการดำเนินการเรื่องมาตรฐานการศึกษาตามกำหนดของพระราชบัญญัติ ได้แก่

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเดิม) ที่มีหน้าที่เสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ จึงกล่าวได้ว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับหน่วยงานนี้จะเป็นผู้เสนอ

2. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. คณะกรรมการการอุดมศึกษา

5. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของระบบประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

6. องค์กรอื่นๆ และผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา

ในพระราชบัญญัติกล่าวเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ยึดถือแนวการประเมินเพื่อพัฒนาไว้ว่า มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งกำหนดให้มี องค์กรวิชาชีพเพื่อทำหน้าที่กำหนด กำกับ และพัฒนามาตรฐานการศึกษา ไว้ในมาตรา 53 ว่า ให้มี องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและ

เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา³²

ระดับของมาตรฐานการศึกษา

ในระบบการศึกษามือถือประกอบของระบบ และกิจกรรมที่ต่างระดับกันอยู่มาก มาตรฐานที่ใช้อยู่ทั่วไปจึงมีความหมายที่ซ้อนทับกันอยู่ ระหว่างมาตรฐานของระบบใหญ่กับมาตรฐานของระบบย่อย เช่น มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานรายวิชา มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งสิ้น เพียงแต่มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ดังนั้น เวลานำไปใช้อาจจะต้องกำหนดขอบข่ายของความหมายให้ชัดเจนว่าต้องการมาตรฐานการศึกษาในแง่ใด ยกตัวอย่าง เช่น มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา บางครั้งอาจจะใช้รวมถึงมาตรฐานในการบริหาร มาตรฐานด้านกระบวนการเรียนการสอน แต่ไม่มีมาตรฐานของหลักสูตร มาตรฐานของผู้สอน เป็นต้น ถ้าเรานำมาตรฐานย่อยๆบางด้านมาใช้ แต่ตอนสรุปรวมกลายเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา ก็อาจจะนำไปสู่ความเข้าใจผิดได้ เพราะการมีมาตรฐานบางด้านที่ยอมรับได้ มิได้หมายความว่า ภาพรวมของสถานศึกษานั้นจะเป็นที่ยอมรับได้ตามไปด้วยเพราะอาจเป็นไปได้ที่มาตรฐานการเรียนการสอนดี แต่ระบบบริหารไม่มีมาตรฐาน เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วม ผู้บริหารเป็นคนเก่ง เลยใช้การสั่งให้ทำ หรือระบอบการบริหารการเงินไม่มีมาตรฐาน ก็อาจเป็นไปได้

นอกจากนั้นมาตรฐานการศึกษายังอาจแบ่งได้ตามระดับของโครงสร้างการปกครอง

ประเทศและอำนาจความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยจำแนกเป็น

1. มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ ซึ่งจะกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์เป็นภาพรวม มีลักษณะร่วมกันทุกพื้นที่
2. มาตรฐานการศึกษาระดับท้องถิ่น/ระดับเขต โดยนำเอามาตรฐานการศึกษาระดับชาติมาสร้างให้เหมาะสมกับท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น
3. มาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน/ระดับสถานศึกษา เป็นการกำหนดลักษณะที่ต้องการในลักษณะที่เฉพาะเจาะจง ตามประสงค์ของโรงเรียน

³² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี้, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545(กรุงเทพฯ : บริษัทกราฟิก หวานกราฟฟิค จำกัด, 2542), 15.

มาตรฐานการศึกษาของชาติ : ลักษณะที่พึงประสงค์หรือลักษณะร่วม

พระราชบัญญัติการศึกษาฯ ได้กำหนดไว้ในมาตรา 33 ถึงหน้าที่ของสภาการศึกษาอย่างหนึ่งคือ มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในสภาแห่งนี้จะต้องหาทางกำหนด เพื่อเสนอต่อรัฐต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบเคียงจากนิยามของมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติจึงหมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาที่พึงประสงค์ ซึ่งครอบคลุมไปถึงปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยการกำหนดอาจทำได้ทั้งในระดับที่เป็นภาพรวม กับระดับรายละเอียดย่อยๆแต่ละองค์ประกอบ เช่น มาตรฐานด้านงบประมาณและระบบการเงิน มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร มาตรฐานกระบวนการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งหากกำหนดลงรายละเอียดก็จะเป็นเรื่องที่ยู่ยากซับซ้อน ดังนั้นจึงอาจจะให้กระทรวง หรือหน่วยงานระดับกรม/สำนักงาน เป็นผู้กำหนดรายละเอียดต่อจากมาตรฐานการศึกษาที่เป็นภาพรวมของชาติ นอกจากมาตรฐานการศึกษาของชาติจะกำหนดลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว มาตรฐานชาติยังมีบทบาทเป็นการกำหนดลักษณะร่วมของการศึกษาของชาติได้อีกด้วย เพราะเมื่อรัฐมีนโยบายที่จะกระจายการจัดการศึกษาให้อยู่ในอำนาจการตัดสินใจของท้องถิ่น ความแตกต่างหลากหลายไปตามความต้องการของท้องถิ่นก็จะมีมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แต่การดำเนินการเกี่ยวกับองค์ประกอบทุกอย่างของการศึกษา ควรมีมาตรฐานใกล้เคียงกันเพื่อประกันผลที่ได้ แม้ว่าประเด็นเหล่านี้จะเป็นประเด็นที่สามารถถกเถียงกันได้ก็ตาม ระหว่างความคิด ความเชื่อในกลุ่มที่เชื่อความมีมาตรฐานเดียวกัน กับกลุ่มที่เชื่อในความหลากหลาย ที่แปรผันไปตามสภาวะปัจจัยต่างๆ เนื่องจากมาตรฐานที่นำมาใช้เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดี หรือเป็นลักษณะร่วมที่ดี มักถูกกำหนดจากความคิด ความเชื่อของคนจากสังคมเมืองทั้งสิ้น³³

ความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 31 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา มาตรา 33 กำหนดให้สภาการศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ และพิจารณาเสนอ นโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เพื่อ

³³ สักดิ์ชัย นิรัญทวิ และสุณี รักษาเกียรติศักดิ์, แนวทางการจัดทำและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ของชาติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรทิททานกราฟฟิค, 2546),14-16.

ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และ/หรือหลักสูตรแต่ละระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นสาระเกี่ยวกับอุดมการณ์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของชาติที่พึงประสงค์ มีไว้เป็นหลักสำหรับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา นำไปใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการศึกษา เพื่อประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพและตรงตามความต้องการ อย่างคุ้มค่า เสมอภาคและเป็นธรรม

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีแต่มาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันการศึกษาทุกระดับ จำเป็นต้องมีมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาทุกประเภท (การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย) และทุกระดับ (การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับอุดมศึกษา)

วัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สภาการศึกษา พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ ต่อกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้

1. เป็นเป้าหมาย และแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาของชาติระดับมหภาค ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญที่การพัฒนาผู้เรียน
2. เป็นหลักและเป็นแนวทาง สำหรับการกำหนดนโยบาย แผนการพัฒนาและจัดการศึกษา รวมทั้งมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา
3. เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติในช่วงเวลาต่อไป
4. เป็นเครื่องมือกำกับการตรวจราชการ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ เพื่อให้ทราบสถานภาพและความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของชาติระดับมหภาค
5. เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีดังนี้

1. หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และเอกชน ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาแต่ละประเภท และแต่ละระดับ ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นหลักในการกำหนด นโยบาย แผนการพัฒนา และจัดการศึกษา รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละระดับ ส่งผลให้เกิดการพัฒนา

คุณภาพทางการศึกษาอย่างมีมาตรฐานในภาพรวม และมีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. กระทรวงศึกษาธิการมีประเด็นสาระสำคัญ และตัวบ่งชี้ เป็นแนวทางสำหรับการกำกับดูแล การติดตามตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

3. ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความมั่นใจว่าจะได้รับการศึกษาตามสิทธิ และมีคุณภาพไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีแนวทางในการร่วมตรวจสอบการจัดการศึกษาของชาติ

4. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีข้อมูลเป็นฐานอย่างหนึ่งในการพิจารณากำหนด เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของชาติในช่วงเวลาต่อไป

5. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีข้อมูลเป็นฐาน สำหรับการกำหนดวิธีการ การกำหนดเกณฑ์ และการดำเนินงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษา สาระของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สภาการศึกษาพิจารณากำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ จากข้อมูลสารสนเทศ ต่อไปนี้ คือ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษา ตามสาระบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 วิสัยทัศน์/ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของไทย คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ สภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก ความคิดเห็นของนักวิชาการและประชาชน และมาตรฐานการศึกษาของชาติของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาต่อยอดและประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของไทย

แนวทางการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ

เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเรื่องใหม่ ที่เริ่มใช้เป็นครั้งแรก สภาการศึกษาจึงวางแนวทางการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับนี้ กำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การศึกษาในระดับมหภาคช่วงระยะเวลา 5 ปี ซึ่งสอดคล้องตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559

2. สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความประสงค์ให้ส่วนราชการทุกกระทรวง กรม สำนัก สถานศึกษา และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความประสงค์ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกระดับ ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบว่าตนได้รับการศึกษาเต็มตามสิทธิของตน

3. มาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับนี้ เป็นมาตรฐานหลัก โดยไม่มีการกำหนดเกณฑ์

มาตรฐานขั้นต่ำ จึงมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่หน่วยปฏิบัติแต่ละหน่วยสามารถกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับสภาพความพร้อม และช่วงเวลาได้³⁴

อุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลที่ได้แถลง ต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ พัฒนาคน ไทยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้าง สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่าง สมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงกำหนดมาตรฐานและตัว บ่งชี้ ไว้ 3 มาตรฐาน และ 11 ตัวบ่งชี้ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้³⁵

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

เป้าหมายของการจัดการศึกษา อยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น "คนเก่ง คนดี และมี ความสุข" โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคณะตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรง ตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและ จิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

³⁴ เลขที่การสภากการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาของชาติ [Online] accessed 7 September.

Available form http://school.obde.go.th/sup_br3/q_5.htm

³⁵ เรื่องเดียวกัน.

ตัวบ่งชี้

1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และ เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

1.2.1 คนไทยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

1.2.2 คนไทยมีงานทำ และนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม

1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

1.3.1 คนไทยส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

1.4 ทักษะทางสังคม

1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลก

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต

1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีความภูมิใจในชนชาติไทยรัก แผ่นดินไทย และปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน และการบริหาร โดยใช้สถานศึกษาเป็นสำคัญ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด และได้เรียนจากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความสนใจ และมีความสุขในการเรียน ครูคณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการพัฒนาความคิดผู้เรียนเป็นระบบที่สร้างสรรค์

ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านการบริหาร ดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ

2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาส/สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

2.1.2 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย

2.1.3 มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้สื่อเพื่อการเรียนรู้และการให้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงานมีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง

2.2.3 มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการสั่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

2.3.2 ผู้รับบริการ/ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศรวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ตัวบ่งชี้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้

3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริงศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

3.3.1 ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้³⁶

³⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาของชาติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหภาพสื่อและการพิมพ์ , 2547), 1-9.

สรุปได้ว่า สภาการศึกษาทำหน้าที่พัฒนาและนำเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติ จากนั้นองค์กรหลักและกระทรวงต่างๆรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา ฯลฯ จะทำหน้าที่พัฒนามาตรฐานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยได้ใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาระดับนั้นๆ พร้อมทั้งดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ

มาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อการประกันคุณภาพ

หลังจากที่มีการจัดการตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน)ในปี พ.ศ. 2543 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกและกำกับดูแลระบบการประเมินคุณภาพภายนอก หรือจะเป็นผู้ดูแลดำเนินการเองก็ได้ ในส่วนของมาตรฐานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพ สำนักงานนี้มีบทบาทหน้าที่ตามกำหนดไว้ในมาตรา 8 (2) ว่า “พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก” และใน(6) “เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณชน”

หลักการที่ สมศ. กำหนดไว้สำหรับประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา คือ

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิดหรือการให้คุณให้โทษ
 2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
 3. มุ่งส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร มากกว่ากำกับและควบคุม
 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนากิจการศึกษามาจากทุกฝ่าย
- การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้จะต้องเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องอาศัยกระบวนการสำคัญ โดยสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดย สมศ. เป็นผู้ประเมิน และให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมให้เป็น

สังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งตรงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติที่มีหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ เพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาจึงได้เปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอก ดังตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรฐานการศึกษาของชาติ	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
<p>มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก</p>	<p>มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา</p>	<p>มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (12) มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (7) มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา (8) มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (4) มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (5) มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (3)</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
<p>มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา</p>	<p>มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเองสม่ำเสมอได้และมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดการองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ</p>	<p>มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและครูเพียงพอ(9) มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(10) มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ(11) มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดการองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา (12,13) มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (14,15,16) มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (14)</p>

ตารางที่ 2(ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้	มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน	มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา (17,18,14)

ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)มาตรฐาน, ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 พ.ศ. 2549-2553 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2549),46-47.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประอรศิริ ชวีวัฒน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนด้านการยกย่องเชิดชูครูและนักเรียนที่มีความสามารถด้านภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน³⁷

อำพันธ์ เรืองสมานไมตรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการสอนของครูและมีปัญหาในการส่งเสริมการสอนของครู ดังนี้ ส่งเสริม

³⁷ ประอรศิริ ชวีวัฒน์, “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), บทคัดย่อ.

การปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอน ดำเนินการส่งเสริมมากที่สุด คือ นโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาคือ ไม่สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตามความถนัดและความสามารถ ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน มากที่สุดคือ ให้ครูผลิตสื่อด้วยตนเอง ปัญหาคือ งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของครู มากที่สุดคือ ให้ครูประเมินประสิทธิภาพของตน โดยการสังเกตการณ์ปฏิบัติหน้าที่ของครู ปัญหาคือ ครูมีความรู้ไม่เพียงพอกับการนิเทศการสอน และการส่งเสริมด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพมากที่สุด ให้ครูทำแฟ้มสะสมงานของตนเอง ปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ³⁸

ศรียรรณ สงวนทรัพย์ ได้ศึกษา บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่การเรียนการสอน ผู้บริหารส่งเสริมมากที่สุดคือ การอนุญาตให้ครูพานักเรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ต่างๆในท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพของครู ผู้บริหารส่งเสริมมากที่สุดคือ การส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาต่อ และด้านการส่งเสริมครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผู้บริหารส่งเสริมมากที่สุดคือ ให้ครูตระหนักในหน้าที่³⁹

ศิริพร อุดมกุศลศรี ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่จำแนกมาตรฐานคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า 1)พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2)พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียนและไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมด้านการส่งเสริมวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและการใช้ทักษะด้านการบริหารแตกต่างกัน และ 3)พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนด้านการใช้ทักษะการบริหารและการอำนวยความสะดวก

³⁸ อัมพันธ์ เรืองสมานไมตรี, “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544), บทคัดย่อ.

³⁹ ศรียรรณ สงวนทรัพย์, “ บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏวิทยาลัยกาญจนบุรี, 2545), บทคัดย่อ.

สะดวกในการประชุมสามารถจำแนกมาตรฐานคุณภาพนักเรียนเป็น โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ถูกต้องร้อยละ 64.3⁴⁰

ธีระวุฒิ จันทกา ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลการบริหารงานชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า 1)พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน และพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารด้านการติดต่อสื่อสาร และการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนในภาพรวม⁴¹

ทำเนียบ มหาพรหม ได้ศึกษา การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1)นักเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2)การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เรียงลำดับ คือ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และด้านบุคลากร 3)เพื่อให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาดีขึ้น ควรดำเนินการดังนี้ 3.1)ให้อาจารย์ตระหนักในบทบาทหน้าที่และปฏิบัติงานให้เต็มคุณภาพและประสิทธิภาพ 3.2)ผู้บริหารจัดกิจกรรมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรักสามัคคีกัน รักในเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นอาจารย์ มีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนาองค์กรร่วมกัน 3.3)โรงเรียนจัดฝึกอบรมสัมมนาและประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา 4)โรงเรียนกำหนดและประกาศคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

⁴⁰ศิริพร อุดมกุลศรี, “พฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนที่จำแนกมาตรฐานคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2545), บทคัดย่อ.

⁴¹ธีระวุฒิ จันทกา, “พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานชุมชนโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2545), บทคัดย่อ.

ได้ นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบและร่วมกันปฏิบัติตามอย่างจริงจัง และ5)โรงเรียนจัดประชุมวางแผนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา⁴²

เจ็มเพชร กำหอม ได้ศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทุกมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความเข้าใจในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความเข้าใจในระดับปานกลาง⁴³

ไพฑูรย์ เลียบวัน ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า 1)พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2)การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3)พฤติกรรมการบริหารของผู้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวม คือ การควบคุมการปฏิบัติงาน การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม การตัดสินใจ และการปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกัน⁴⁴

สังัด เกตุรัตน์ ได้ศึกษา การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1)การ

⁴² ทำเนียบ มหาพรหม, “การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2543) บทคัดย่อ.

⁴³ เจ็มเพชร กำหอม, “การศึกษาความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด”(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2543) บทคัดย่อ.

⁴⁴ ไพฑูรย์ เลียบวัน, “พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2545), บทคัดย่อ.

ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ ด้านผู้เรียนและด้านปัจจัยตามลำดับ 2) ปัญหาของสถานที่ตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ ด้านผู้เรียนและด้านปัจจัยตามลำดับ 3) แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี คือ โรงเรียนควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการอ่านการเขียน และการวิเคราะห์ เพิ่มครูให้ครบทุกชั้น ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน⁴⁵

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคซิลแวน (Mcilvan) วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ภายใต้การฝึกอบรมประจำการ เพื่อการเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้เครื่องมือของฮอลลิงเจอร์ (Hallinger) ที่เรียกว่า The Instructional Management Rating Scale Survey วัดความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารสามารถนิเทศงานวิชาการและทำให้เป็นผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น⁴⁶

เดวิส (Davis) ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและผลที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ศึกษาในเขตเมือง 2 แห่ง และเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้นำ 6 ด้าน คือ การประสานงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน

⁴⁵ สัจด์ เกตุรัตน์, “การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), บทคัดย่อ.

⁴⁶ Steven Loiyd Mcilvan, “Improving the Instructional Leadership of Elementary Principals through In-service Training,” *Dissertation Abstracts International*, 47 (September 1986) : abstract.

เน้นสัมฤทธิ์ผล การประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดำจัดบรรยากาศความเป็นระเบียบเรียบร้อย การกำหนดยุทธวิธีการสอน และการสนับสนุนครู ผลการศึกษาวิจัยพบว่า พฤติกรรมเพียง 4 ด้าน คือ การเน้นสัมฤทธิ์ผล การจัดบรรยากาศความเป็นระเบียบเรียบร้อย การประเมินผลความสำเร็จความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ และการสนับสนุนได้รับการรับรู้จากกลุ่มครูว่าเป็นพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปรับปรุงโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ⁴⁷

มาร์ตินเนซ (Martinez) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารคือกุญแจไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การมีผู้บริหารโรงเรียนดีเป็นแรงจูงใจ ให้ครูร่วมปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายอย่างงดงาม⁴⁸

แมคคาร์ธี (McCarthy) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด⁴⁹

มาเซียล (Maciel) ได้ทำการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาโดยทำการสำรวจประสิทธิภาพของโรงเรียน ความสำเร็จของนักเรียนและพฤติกรรมของผู้บริหารว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร พบว่า พฤติกรรมผู้บริหาร ได้แก่ การสนับสนุนการเรียน การสอน

⁴⁷ Eddie L. Davis, "The Leadership Behavior of Principals and Their Effect on School Improvement in Effective Urban High School. (Urban School)," Dissertation Abstracts International 53(June 1993) : 4144.

⁴⁸ Martinez, อ้างถึงใน ศรีวรรณ สงวนทรัพย์, "บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏวิทยาลัยกาญจนบุรี, 2545), บทคัดย่อ.

⁴⁹ Robert McCarthy, "Participation on Planned development Influenced by Government of Developing Countries at Local level in Rural Aress," Essay in rural sociology, (In honour of R.A.J. van Lier.) Wageningen : Department of Rural Sociology on the tropics. Wageningen Agricultured University, 1998.

การนิเทศ วิทยาลัยน์และการทุ่มเทในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และพฤติกรรมผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่วัดด้วยความสำเร็จของนักเรียน⁵⁰

เซอยาดี (Suryadi) ได้ศึกษา เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย วัดคุณภาพของครูใน 4 ปัจจัยหลัก คือ ความสามารถทางด้านวิชาชีพ ความพยายามทางวิชาชีพ เวลาที่ใช้ในกิจกรรมวิชาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญและงานที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่า ครูเป็นปัจจัยเดียวที่ใช้การตัดสินใจปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาได้มากที่สุด⁵¹

สรุป

จากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร คือ ผู้มีหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ยิ่งในยุคปฏิรูปการศึกษาเช่นในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษายังมีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งบทบาทที่ผู้บริหารต้องมีนั้นตรงกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบควรแสดงบทบาทประกอบด้วย การเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้อำนวยความสะดวก การประสานความสัมพันธ์ การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร การสร้างแรงจูงใจ การประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมเทคโนโลยีการศึกษา เมื่อผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ตรงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีมาตรฐาน 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึง

⁵⁰ Amanda Kay, Marshall, "Instructional leadership : Perceptions of middle schools principals and teacher, 2006 ," Proquest. DAI-A 66111 Online available : <http://proquest.umi.pqdweb>.

⁵¹ E. Suryadi, *Tingkah Laku Makn Rangkong Sulawesi Rhytuceris Cassidix Temminuk Pada Masa Tidak Berbiak Di Cagar Alamm Tangkoko Batu Angus Sulawesi*, Skripsi Sarjang Biologi (Indonesia : Univesitas Indonesia, 1994,) abstract.

ประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ (1) กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ (2) ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม (3) ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว (4) ทักษะทางสังคม (5) คุณธรรม จิตสาธารณะ และสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหาร โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวบ่งชี้ (1) การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (2) มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ (3) มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวทางการสร้างสังคมศึกษาแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

(1) การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ (2) การศึกษาวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้ (3) การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม เมื่อผู้บริหารแสดงบทบาทหน้าที่ได้ดี ระบบการบริหารที่ดี ส่งผลให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อทราบการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3) เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งนี้ จึงได้กำหนดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ศึกษาปัญหาและความต้องการจากสภาพความเป็นจริงจากตำรา เอกสาร ข้อมูลสถิติ พร้อมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการและเสนอโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) พร้อมสามารถนำไปเก็บข้อมูลโดยใช้เป็นแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน

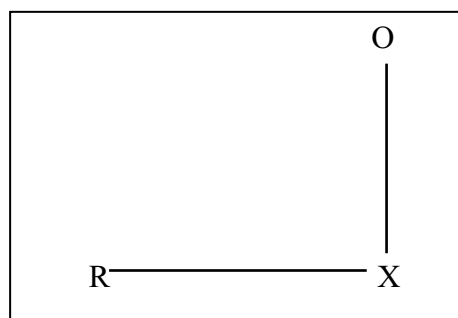
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย รายงานความก้าวหน้า เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการให้ข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study) แสดงเป็นแผนแบบ (diagram) ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนที่สังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนถึงช่วงชั้นที่ 4 แบ่งได้เป็น 50 เขต แบ่งกลุ่มย่อยได้ 12 กลุ่มเขต มีจำนวน 435 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางประมาณการกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ตัวอย่างจำนวน 205 โรงเรียน การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้สัดส่วนของแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกประชากรโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็นรายกลุ่มเขต 12 กลุ่มเขต ได้แก่ รัตนโกสินทร์ ลุมพินี วิภาวดี เจ้าพระยา ทุ่งนครบุรี ดากสิน พระนคร เหนือ บูรพา สุวินทวงศ์ ศรีนครินทร์ มหาสวัสดิ์ และสนามชัย ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของกรุงเทพมหานคร แบ่งได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนไม่เกิน 400 คน จำนวน

124 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนไม่เกิน 800 คน จำนวน 148 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 800 คนขึ้นไป จำนวน 163 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนสัดส่วนประชากรแต่ละกลุ่มเขต โดยการสุ่มระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มเขต ดังนี้ รัตนโกสินทร์ จำนวน 13 แห่ง ลุมพินี จำนวน 11 แห่ง วิภาวดี จำนวน 12 แห่ง เจ้าพระยา จำนวน 13 แห่ง กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 แห่ง ดากสิน จำนวน 14 แห่ง พระนครเหนือ จำนวน 16 แห่ง บุรพา จำนวน 18 แห่ง สุวินทวงศ์ จำนวน 26 แห่ง ศรีนครินทร์ จำนวน 23 แห่ง มหาสวัสดิ์ จำนวน 18 แห่ง และ สนามชัยจำนวน 15 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน 2 คน แต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 820 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเขต	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง				ผู้ให้ข้อมูล			
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
1. รัตนโกสินทร์	4	4	19	27	2	2	9	13	8	8	36	52
2. ลุมพินี	4	11	8	23	2	5	4	11	8	20	16	44
3. วิภาวดี	17	8	0	25	8	4	0	12	32	16	0	48
4. เจ้าพระยา	15	11	2	28	7	5	1	13	28	20	4	52
5. กรุงเทพมหานคร	9	19	28	56	4	9	13	26	16	36	52	104
6. ดากสิน	13	12	5	30	6	6	2	14	24	24	8	56
7. พระนครเหนือ	22	10	0	32	11	5	0	16	44	20	0	64
8. บุรพา	19	17	2	38	9	8	1	18	36	32	4	72
9. สุวินทวงศ์	14	11	30	55	7	5	14	26	28	20	56	104
10. ศรีนครินทร์	11	23	15	49	5	11	7	23	20	44	28	92
11. มหาสวัสดิ์	18	11	11	40	8	5	5	18	32	20	20	72
12. สนามชัย	17	11	4	32	8	5	2	15	32	20	8	60
รวม	163	148	124	435	77	70	58	205	307	279	234	820

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 10 ตัวแปรย่อย ดังนี้ (X_{tot})

2.1.1 การเป็นผู้นำทางวิชาการ(X_1) หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้

2.1.2 การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคล และหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ

2.1.3 การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3) หมายถึง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการให้บริการด้านการจัดสภาพแวดล้อมการจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.4 การประสานความสัมพันธ์(X_4) หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการประสานความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ งบประมาณ ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2.1.5 การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร(X_5) หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนา และไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่นๆตามความเหมาะสม

2.1.6 การสร้างแรงจูงใจ(X_6) หมายถึง การที่ผู้บริหารแสดงทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่างๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณการเผยแพร่ผลงานของทีมงาน และการยกย่องให้รางวัล

2.1.7 การประเมิน(X_7) หมายถึง การที่ผู้บริหารจัดให้มีการประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรอรับการประเมินภายนอก มีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

2.1.8 การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา(X_8) หมายถึง การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

2.1.9 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) หมายถึง การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานด้านแผนแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2.1.10 การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) หมายถึง การที่ผู้บริหารจัดหาส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

2.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้

2.2.1 มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (Y_1) หมายถึง การพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรม และจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้ดังนี้

2.2.1.1. กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์($Y_{1.1}$) หมายถึง นักเรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์ การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

2.2.1.2. ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต($Y_{1,2}$) หมายถึง นักเรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง และนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

2.2.1.3. ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว($Y_{1,3}$) หมายถึง นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆในการพัฒนาตนเองและสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2.1.4. ทักษะทางสังคม($Y_{1,4}$) หมายถึง นักเรียนเข้าใจในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะ มีความรับผิดชอบ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรม สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

2.2.1.5. คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ($Y_{1,5}$) หมายถึง นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัคร เพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองและพลโลก

2.2.2 มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา(Y_2) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มีตัวบ่งชี้ดังนี้

2.2.2.1. การจัดหาหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ($Y_{2,1}$) หมายถึง การจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ทั้งให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนานวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.2.2.2. มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ($Y_{2,2}$) หมายถึง มีนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจ มีความพึงพอใจในการทำงาน มีความผูกพันกับการทำงาน

2.2.2.3. มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน($Y_{2,3}$) หมายถึง องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

2.2.3 มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้(Y_3) หมายถึง การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ให้เข้มแข็ง มีตัวบ่งชี้ดังนี้

2.2.3.1. การบริหารวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้(Y_{3.1}) หมายถึง สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนที่เกี่ยวข้องจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และการให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชนเพื่อให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2.3.2. การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้ (Y_{3.2}) หมายถึง การศึกษาวิจัย สำรวจ การระดมทรัพยากร และความร่วมมือจากภายในและภายนอก ในการสร้างกลไกการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ มีการจัดหาและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

2.2.3.3. การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม (Y_{3.3}) หมายถึง ครอบครัว ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของกรรณิการ์ บุญรอด⁵² ตามแนวคิดของ ผู้บริหารสถานศึกษาดั้งเดิม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 10 ตัวแปรย่อย ดังนี้ 1)การเป็นผู้นำทางวิชาการ 2)การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก 4)การประสานความสัมพันธ์ 5)การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร 6)การสร้างแรงจูงใจ 7)การประเมินผล 8)การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา 9)การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ10)การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

⁵² กรรณิการ์ บุญรอด, “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), 136-139.

กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) มีความหมายและค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวล กำหนดโครงสร้างตามความเหมาะสม เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามตาม ขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความ ตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence)

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 8 โรงเรียน ๆ ละ 4 คน โดยแบ่ง ออกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น(reliability)ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(∞ - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9878

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว มีการดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package for Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ตามแนวความคิดของ เบสท์ (Best)⁵³ มีรายละเอียด ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

⁵³ John W. Best, Research in Education (New York: Prentice, Inc., 1970), 87.

- อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และ 3) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน 2 คน รวมจำนวน 820 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน ได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 โรงเรียน จำนวน 820 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 181 โรงเรียน จำนวน 724 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.29 โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตอนที่ 4 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน จำนวน 181 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 724 คน เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	247	34.12
หญิง	477	65.88
รวม	724	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	85	11.74
30 - 40 ปี	167	23.07
41 - 50 ปี	228	31.49
51 ปีขึ้นไป	244	33.70
รวม	724	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	0.28
ปริญญาตรี	433	59.81
ปริญญาโท	285	39.36
สูงกว่าปริญญาโท	4	0.55
รวม	724	100.00
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	181	25.00
รองผู้บริหารสถานศึกษา	181	25.00
ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน	362	50.00
รวม	724	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	140	19.34
6 - 10 ปี	121	16.71
11 - 15 ปี	66	9.12
16 - 20 ปี	100	13.81
21 ปีขึ้นไป	297	41.02
รวม	724	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 477 คน คิดเป็นร้อยละ 65.88 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 รองลงมา 41-50 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 31.49 ต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 11.74 ส่วนระดับการศึกษาพบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 433 คน คิดเป็นร้อยละ 59.81 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 39.26 ต่ำกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.28 ในขณะที่ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 41.02 รองลงมา ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 19.34 ส่วน 11-15 ปี น้อยที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 9.12

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อที่ 1 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับใด โดยวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก 4) การประสานความสัมพันธ์ 5) การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร 6) การสร้างแรงจูงใจ 7) การประเมินผล 8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย 9) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 10) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยการนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.46	0.42	มาก
2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	4.30	0.43	มาก
3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก	4.36	0.43	มาก
4. การประสานความสัมพันธ์	4.15	0.43	มาก
5. การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร	4.60	0.39	มากที่สุด
6. การสร้างแรงจูงใจ	4.45	0.43	มาก
7. การประเมินผล	4.53	0.43	มากที่สุด
8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา	4.50	0.43	มากที่สุด
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	4.13	0.44	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.31	0.40	มาก
รวม	4.38	0.43	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.39) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือการเป็นผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X}=4.46$,S.D.=0.42) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่บทบาทด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.13$,S.D.=0.44)

การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้าน ตั้งแต่ตารางที่ 6-15 ประกอบคำอธิบายแต่ละตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา
ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ

n=181			
บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.55	0.50	มากที่สุด
2. มีการวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.57	0.51	มากที่สุด
3. ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดระบบนิเทศการเรียนการสอนครู	4.31	0.54	มาก
4. สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.55	มาก
รวม	4.46	0.42	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้นำวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.= 0.51) รองลงมาได้แก่ สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ($\bar{X}=4.55$, S.D.= 0.50) ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดระบบนิเทศการเรียนการสอนครู ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.55) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

n=181			
บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนการบริหารจัดการศึกษา	4.29	0.51	มาก
2. ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการ	4.41	0.55	มาก
3. ให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.31	0.56	มาก
4. เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	4.18	0.52	มาก
รวม	4.30	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}=4.30$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการ ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.55) รองลงมาได้แก่ ให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.52)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูและบุคลากร ในโรงเรียน	4.38	0.56	มาก
2. มีการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.32	0.51	มาก
3. จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อกระบวนการ เรียนรู้	4.34	0.51	มาก
4. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียน	4.40	0.50	มาก
รวม	4.36	0.43	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}=4.36$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.50) รองลงมาได้แก่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.51)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประสานความสัมพันธ์

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์และร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานภายนอก	4.14	0.50	มาก
2. ประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน งบประมาณให้แก่โรงเรียน	4.17	0.49	มาก
3. มีการสร้างเครือข่ายในการจัดทรัพยากรต่างๆในการ พัฒนาโรงเรียน	4.13	0.51	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาและศึกษาดูงาน ($\bar{X}=4.75$, S.D.= 0.44) รองลงมาได้แก่ สนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงของโลก ($\bar{X}=4.66$, S.D.= 0.47) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสม ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.50)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงจูงใจ

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. แสดงความจริงใจและมีความยืดหยุ่นในการทำงาน	4.40	0.53	มาก
2. สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.35	0.50	มาก
3. ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม	4.55	0.50	มากที่สุด
4. สร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแสดงความขอบคุณการชมเชย การให้รางวัล	4.50	4.52	มากที่สุด
รวม	4.45	0.43	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.55$, S.D.= 0.50) รองลงมาได้แก่ สร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแสดงความขอบคุณการชมเชย การให้รางวัล ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.50)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผล

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	4.57	0.50	มากที่สุด
2. กำหนดเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.52	0.51	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.58	0.51	มากที่สุด
4. นำผลการประเมินผู้เรียนมากำหนดนโยบายโรงเรียน	4.45	0.52	มาก
รวม	4.53	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.51) รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ นำผลการประเมินผู้เรียนมากำหนดนโยบายโรงเรียน ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.52)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาระเบียบการสอน	4.56	0.51	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน			
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาครูและทีมงาน	4.64	0.49	มากที่สุด
	4.50	0.52	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.32	0.51	มาก
รวม	4.50	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.64$, S.D.= 0.49) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.56$, S.D.= 0.51) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.51)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เผยแพร่ผลงาน/ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ	4.24	0.52	มาก
2. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใช้วิธีการหลากหลาย	4.09	0.51	มาก
3. เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันของโรงเรียน ชุมชน และสาธารณะ	4.19	0.53	มาก
4. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	4.01	0.53	มาก
รวม	4.13	0.44	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เผยแพร่ผลงาน/ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.52) รองลงมาได้แก่ เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันของโรงเรียน ชุมชน และสาธารณะ ($\bar{X}=4.19$, S.D.= 0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X}=4.01$, S.D.= 0.53)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา

n=181

บทบาทผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. บริหารจัดการและส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยี	4.39	0.50	มาก
2. ส่งเสริมให้มีการสืบค้นข้อมูลข่าวสารสนเทศ ทั้งในและต่างประเทศ	4.18	0.49	มาก
3. พัฒนาคู่มือให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	4.35	0.49	มาก
4. ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามยุคสังคมแห่งการเรียนรู้	4.34	0.48	มาก
รวม	4.31	0.40	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ บริหารจัดการและส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.50) รองลงมาได้แก่ พัฒนาคู่มือให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ($\bar{X}=4.35$, S.D.= 0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.49)

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อตอบคำถาม ข้อที่ 2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครู โดยวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามรายด้านและโดยภาพรวม โดยการนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
โดยภาพรวม

n=181			
การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก	4.25	0.32	มาก
2. มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา	4.32	0.36	มาก
3. มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้	4.16	0.34	มาก
รวม	4.24	0.34	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.36)
รองลงมามาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก
($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.32) และค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
/ สังคมแห่งความรู้ ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.34)

การวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สามารถวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับ โดยจำแนกเป็นรายชื่อ ตั้งแต่ ตารางที่ 17 –19 ประกอบ
คำอธิบายแต่ละตารางดังนี้

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

n=181

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนมีความรู้และทักษะตามเกณฑ์พัฒนาในแต่ละช่วงวัย	4.11	0.33	มาก
2. นักเรียนเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองและสามารถนำไปสร้างงานให้เกิดประโยชน์	4.14	0.40	มาก
3. นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย	4.31	0.47	มาก
4. นักเรียนมีทักษะและความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี	4.25	0.44	มาก
5. นักเรียนตระหนักในกิจกรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวันสำคัญทางศาสนา	4.31	0.46	มาก
6. นักเรียน เข้าใจ ยอมรับ ในคุณค่าของวัฒนธรรม	4.29	0.48	มาก
7. นักเรียนมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม	4.20	0.46	มาก
8. นักเรียนมีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย	4.26	0.46	มาก
9. นักเรียนปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย	4.41	0.51	มาก
10. นักเรียนแสดงถึงความเสียสละที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.21	0.45	มาก
รวม	4.25	0.32	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.47) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.36) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาเจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย ($\bar{X}=4.11$, S.D.= 0.33)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนการปฏิบัติตามมาตรฐานของมาตรฐานการศึกษาของชาติ
มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

n=181

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.18	0.43	มาก
2. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.46	มาก
3. มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.49	มาก
4. มีนวัตกรรมเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่หลากหลายเหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอน	4.18	0.45	มาก
5. มีการนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการพัฒนา มาใช้ในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.25	0.47	มาก
6. มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากร	4.38	0.53	มาก
7. มีนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาครูและบุคลากร	4.39	0.52	มาก
8. มีการกำหนดบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรของรัฐและเอกชน ในการจัดและพัฒนาศึกษา	4.23	0.53	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูและชุมชน	4.34	0.53	มาก
10. มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	4.32	0.36	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.50) รองลงมา ได้แก่ มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.43)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนการปฏิบัติตามมาตรฐานของมาตรฐานการศึกษาของชาติ
มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้

n=181

การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีหลักสูตร สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.31	0.52	มาก
2. สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนที่เกี่ยวข้องจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน	4.13	0.49	มาก
3. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน			
4. มีการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ ในสถานประกอบการ	4.09	0.46	มาก
	4.14	0.46	มาก
5. มีการเชิญวิทยากรจากชุมชนภายนอกมาให้คำแนะนำ ให้ความรู้ เพื่อเสริมความรู้ในหลักสูตร	4.11	0.47	มาก
6. มีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการพัฒนาประเทศ			
7. มีการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.93	0.48	มาก
8. มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ทั้งภายใน โรงเรียนและภายนอก โรงเรียนชัดเจน ครบถ้วน	4.19	0.48	มาก
	4.19	0.44	มาก
9. มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชนมาสร้างกลไก การเรียนรู้ทุกประเภท	4.09	0.45	มาก
10. เข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น และของไทย	4.41	0.50	มาก
รวม	4.16	0.34	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการพัฒนาประเทศ ($\bar{X}=4.93$, S.D.= 0.48) รองลงมา ได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชนมา สร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท ($\bar{X}=4.09$, S.D.= 0.45)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

การวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษารายด้านและโดยภาพรวม กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวมดังรายละเอียดตามตารางที่ 20 –24

ตารางที่ 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X _{tot}	Y _{tot}
X1	1.000											
X2	.732**	1.000										
X3	.684**	.680**	1.000									
X4	.626**	.617**	.556**	1.000								
X5	.626**	.617**	.556**	1.000**	1.000							
X6	.653**	.690**	.667**	.676**	.676**	1.000						
X7	.660**	.635**	.559**	.615**	.615**	.648**	1.000					
X8	.643**	.639**	.541**	.622**	.622**	.644**	.679**	1.000				
X9	.536**	.617**	.562**	.507**	.507**	.609**	.547**	.567**	1.000			
X10	.553**	.603**	.578**	.531**	.531**	.604**	.571**	.614**	.593**	1.000		
X _{tot}	.829**	.845**	.789**	.825**	.825**	.853**	.812**	.812**	.750**	.761**	1.000	
Y _{tot}	.643**	.709**	.675**	.612**	.612**	.696**	.700**	.611**	.691**	.661**	.817**	1.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 20 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา(X_{tot}) กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ(Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากความสัมพันธ์ที่ปรากฏดังตารางที่ 20 สามารถวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis)โดยพิจารณาตัวแปรนำเข้าสมการดังนี้

ตารางที่ 21 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวม(y_{tot})

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	11.867	5	2.373	82.686	.000
ภายในกลุ่ม	5.023	175	0.029		
รวม	16.891	180			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R) .838

ประสิทธิภาพในการทำนาย(R Square) .703

ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว(Adjusted R Square) .694

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย(Standard Error) .1694

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Standardized	t	Sig
	Coefficients		Coefficients		
	β	Std.Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	1.088	.158		6.866	.000
การประเมินผล(X_7)	.189	.040	.268	4.675	.000
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9)	.170	.040	.245	4.271	.000
การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3)	.131	.043	.181	3.038	.003
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2)	.119	.046	.170	2.590	.010
การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10})	.119	.044	.156	2.689	.008

จากตารางที่ 21 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ การประเมินผล(X_7) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .838 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .703 หมายความว่า บทบาท

ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการประเมินผล(X_7) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3)การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2)และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_1) สามารถทำนายการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม (y_{tot}) ได้ร้อยละ 70.3 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .694 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .1694 ในลักษณะนี้แสดงว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผล (X_7) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X_3) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_{10})ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม(Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 1.088 + .189(X_7) + .170(X_9) + .131(X_3) + .119(X_2) + .119(X_{10})$$

ตารางที่ 22 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้านมาตรฐานที่ 1 (Y_1)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.542	3	2.514	39.203	.000
ภายในกลุ่ม	11.351	177	0.064		
รวม	18.892	180			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R)	.632
ประสิทธิภาพในการทำนาย(R Square)	.399
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว(Adjusted R Square)	.389
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย(Standard Error)	.2532

ตัวแปรที่ได้รับความคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	Std.Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	1.724	.244		7.066	.000
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9)	.240	.054	.327	4.449	.000
การประสานความสัมพันธ์(X_4)	.175	.061	.209	2.861	.005
การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3)	.167	.058	.219	2.877	.005

จากตารางที่ 22 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (X_9) การประสานความสัมพันธ์ (X_4) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .632 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .399 หมายความว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (X_9) การประสานความสัมพันธ์ (X_4) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X_3) สามารถทำนายการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม (y_{tot}) ได้ร้อยละ 39.9 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .389 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .2532 ในลักษณะนี้แสดงว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (X_9) การประสานความสัมพันธ์ (X_4) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X_3) ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y}_1 = 1.724 + .240(X_9) + .175(X_4) + .167(X_3)$$

ตารางที่ 23 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้านมาตรฐานที่ 2 (Y_2)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	15.382	4	3.845	86.765	.000
ภายในกลุ่ม	7.800	176	0.044		
รวม	23.182	180			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.815
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.664
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.656
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.2105

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	.695	.197		3.536	.001
การประเมินผล(X_7)	.242	.052	.293	4.668	.000
การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3)	.212	.052	.251	4.059	.000
การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10})	.189	.053	.211	3.577	.000
การสร้างแรงจูงใจ(X_6)	.178	.058	.213	3.056	.003

จากตารางที่ 23 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ การประเมินผล(X_7) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) การสร้างแรงจูงใจ(X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .815 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .664 หมายความว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผล (X_7) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X_3) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_{10}) สามารถทำนายการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม (y_{tot}) ได้ร้อยละ 66.4 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .656 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .2105 ในลักษณะนี้แสดงว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผล(X_7) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก(X_3) การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม(Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y}_2 = .695 + .242(X_7) + .212(X_3) + .189(X_{10}) + .178(X_6)$$

ตารางที่ 24 วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้านมาตรฐานที่ 3 (Y_3)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	13.375	4	3.344	79.357	.000
ภายในกลุ่ม	7.416	176	0.042		
รวม	20.791	180			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R)	.802
ประสิทธิภาพในการทำนาย(R Square)	.643
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว(Adjusted R Square)	.635
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย(Standard Error)	.2053

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

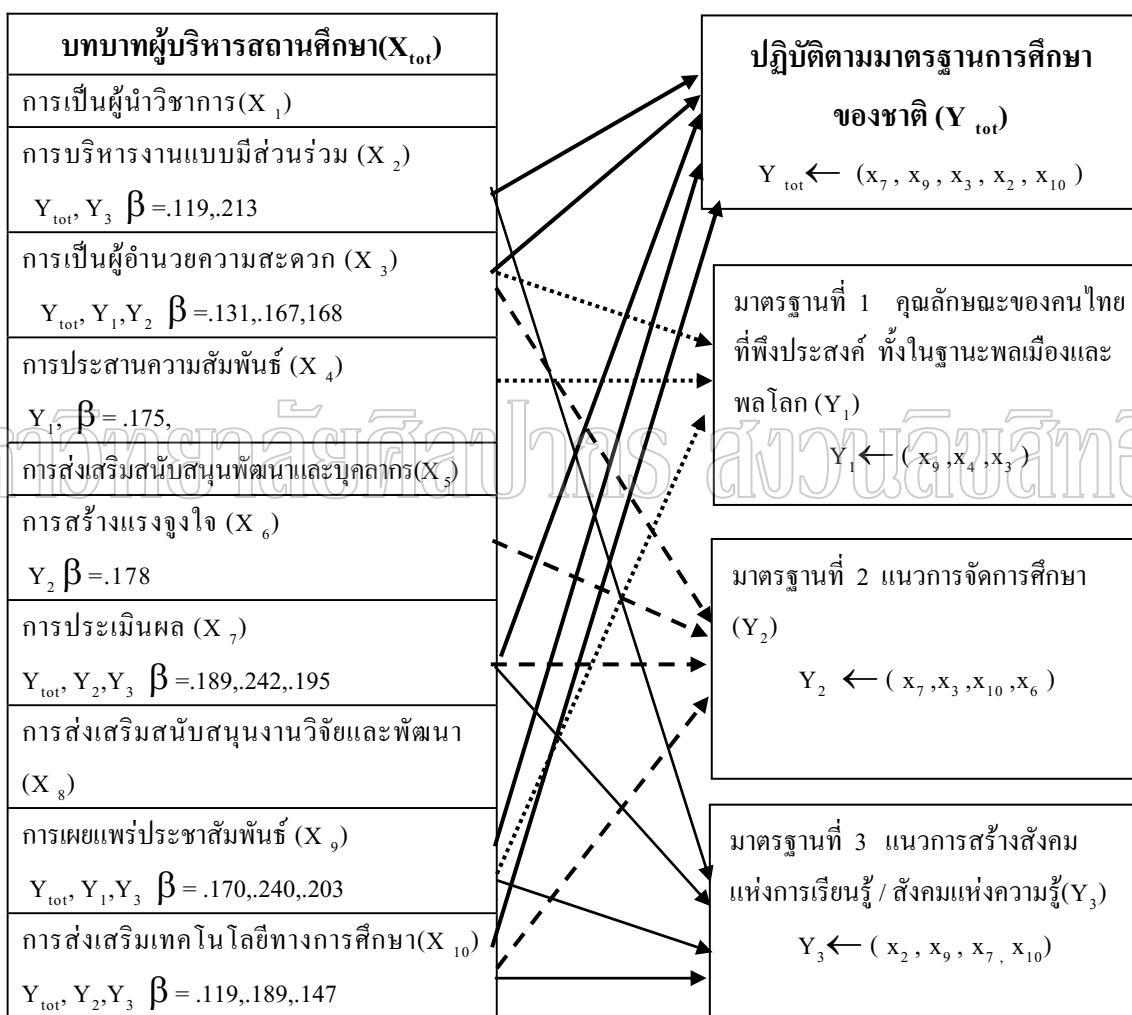
ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	Std.Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	.888	.188		4.719	.000
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2)	.213	.052	.273	4.116	.000
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9)	.203	.048	.263	4.244	.000
การประเมินผล(X_7)	.195	.048	.249	4.020	.000
การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10})	.147	.053	.173	2.794	.006

จากตารางที่ 24 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การประเมินผล(X_7) และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .802 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .643 หมายความว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การประเมินผล(X_7) และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) สามารถทำนายมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม (y_{10t}) ได้ร้อยละ 64.3 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .635 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .2053 ในลักษณะนี้แสดงว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม(X_2) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(X_9) การประเมินผล(X_7) และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา(X_{10}) ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม(Y_{10t}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y}_3 = .888 + .213(X_2) + .203(X_9) + .195(X_7) + .147(X_{10})$$

จากการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis) สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

- ➔ หมายถึง ตัวแปรที่เข้าสมการทำนาย
- β หมายถึง สัมประสิทธิ์การถดถอย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยใช้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนรวมผู้ให้ข้อมูล 724 คน จากจำนวนโรงเรียน 181 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) โดยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลการศึกษายบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ปรากฏผลดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการประเมินผล ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการประสานความสัมพันธ์ และด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจบการศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารสถานศึกษาทุกคนและผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง ทำให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี โดยให้ความสำคัญกับงานทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆและเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของผู้เรียน ประกอบกับกระแสการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ก็มีส่วนกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตื่นตัว ต้องพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคสมัยของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรรณิการ์ บุญรอด ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารในฐานะผู้นำของสถานศึกษาจึงต้องแสดงบทบาทของผู้บริหาร ในด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ส่งเสริมและให้ความรู้ครูในด้านการจัดการเรียนการสอน มีการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทุกฝ่าย มีการสร้างแรงจูงใจ และสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ กอร์ดัน (Gaton) ที่กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้นำทางด้านการสอน ผู้รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพที่ดีในองค์กร ผู้ประเมินผล และผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร

จากการวิจัยที่พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมการประชุมอบรมสัมมนาเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้โดยส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นำความรู้ ประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ในส่วนของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้มีการสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประชุมสัมมนา เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวัลย์ มหิมา ที่ศึกษาเกี่ยวกับ การปฏิรูปงานการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การ

วางแผนบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก มีการส่งเสริมให้บุคลากรสร้างผลงานใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ให้บุคลากรทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถอย่างอิสระ และเต็มความสามารถ ในการปฏิบัติงานพิจารณาความดี ความชอบ ของบุคลากรตามเกณฑ์ด้วย ความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติชัดเจนในมาตรา 81 เรื่องการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครู และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 52 กำหนดให้ กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดย พัฒนาทั้งบุคลากรใหม่และ บุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

ส่วนบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีค่าน้อยที่สุด อาจ เนื่องจากการที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในโรงเรียนให้ชุมชนและ สาธารณชนทราบ ใช้วิธีการที่ไม่หลากหลาย จึงทำให้ในบางครั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปไม่ชัดเจน และไม่ถูกต้อง ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์การทำงานน้อยต่างกันและอาจ เป็นเพราะความสามารถเฉพาะบุคคลจะนำเทคนิคหรือวิธีการใดในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ ชุมชนเข้าใจ และเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกัน เพื่อสถานศึกษาจะได้จัดการศึกษาได้ ตรงตามความต้องการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นางอรศิริ กรองสุดยอด ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการในการพัฒนาประชาสัมพันธ์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ ภายในองค์กรของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการในการพัฒนางานด้านการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารขององค์กรต่อสาธารณชนของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านการบริการข้อมูลข่าวสาร ความต้องการในการพัฒนางานบริการข้อมูลข่าวสาร ของ ผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากการได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคม แห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา โดยให้หน่วยงานที่ จัดการศึกษา ซึ่งรวมทั้งสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษา ทั้งการศึกษาใน ระบบ นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จะต้องทำหน้าที่พัฒนามาตรฐานการศึกษาของแต่ละ ระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ระดับนั้นๆ พร้อมทั้งดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนต้องได้รับการประเมินจากบุคคลภายนอก โดยใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินจากบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวนชม ชินะตั้งกูร ที่ศึกษาปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า มาตรฐานด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านปัจจัย และมาตรฐานด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเนื่องจากการจัดการศึกษากรุงเทพมหานครในปัจจุบัน มีการจัดการเรียนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีนวัตกรรมเทคโนโลยีที่หลากหลาย ทันสมัย เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และเป็นการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School – Based anagement) มีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนในสังกัด ด้วยระบบเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ จันทร์คงหอม ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน การพัฒนาทั้งระบบ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ การกระจายอำนาจและการบริหารตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาร์ค ยอง บิล (Park Jong Pi) เรื่องการสร้างชุมชนโรงเรียนที่ปกครองตนเอง : การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเกาหลี (Creating an Autonomous School Community : School – Based Management in Korea) ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเกิดขึ้นต่อเมื่อครูและผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมากที่สุด บทบาทหน้าที่ต้องกำหนดไว้ในนโยบายทุกระดับ และเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ กรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนตามกรอบนโยบาย SMART SCHOOL คือ S:success การเรียนรู้สู่ความสำเร็จ M:morality การเรียนรู้คู่คุณธรรม A:activities การเรียนรู้คู่กิจกรรม R:relativity การเรียนรู้คู่ชุมชน T:technology การเรียนรู้คู่เทคโนโลยี จากนโยบายนี้ ทุก

โรงเรียนจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียนมีการพัฒนาให้มีคุณภาพในระดับที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับมาตรฐานกรุงเทพมหานครและมาตรฐานชาติ

ส่วนมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด อาจเนื่องจากการสร้างวิธีการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ยังไม่เข้มแข็ง ซึ่งการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชนเพื่อส่งเสริมและสร้างกลไกนั้น ยังมีวิธีการที่ไม่หลากหลาย ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ประกอบกับการได้รับความร่วมมือของทุกภาคส่วนยังน้อยเกินไป ควรมีการประชาสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร ด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และอื่นๆให้ทุกภาคส่วน เช่น เอกชน องค์กร ชุมชน ได้รับความร่วมมือ เพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ รวมทั้งการศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศต่อไป

3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องแสดงบทบาทหน้าที่ ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด ไม่ว่าจะเป็นบทบาทด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา สนับสนุนให้ครูและบุคลากร ได้จัดทำสื่อที่ทันสมัย เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งมีการประสานความสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ได้รับความร่วมมือและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ได้รับความร่วมมือข่าวสารที่เกี่ยวกับโรงเรียน บทบาทด้านการสร้างแรงจูงใจ เป็นบทบาทเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการทำงาน เมื่อผู้บริหารมีเทคนิคการสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูและบุคลากร การทำงานนั้นก็จะมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก การประสานความสัมพันธ์และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือตำรา เทคโนโลยีที่ช่วยในการสอน จัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และประสานความสัมพันธ์

อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุน ทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล หรือผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ ผู้มีประสบการณ์ ที่โรงเรียน ต้องการ ให้มาช่วยกันพัฒนา จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

จากผลการวิจัยพบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้อำนวยการความสะอาด ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการประเมินผลและด้านการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา อาจเนื่องจากผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยในการเรียนการสอน ที่สามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้ ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเป็นตัวอย่างให้ครูและบุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของ ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ ที่กล่าวถึงการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีว่า การก่อเกิดนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ๆทางด้านเทคโนโลยีที่จะนำไปใช้ทางด้านการศึกษา มักมีปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจ ความไม่รู้และความไม่แน่ใจ ในเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เกิดขึ้นว่าจะเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ เพื่อจัดการศึกษาการเรียนรู้นักเรียนหรือไม่ ประเด็นสำคัญประการหนึ่งของการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้ในการศึกษา คือการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนปฏิบัติงาน พัฒนางานให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการประเมินผลการปฏิบัติด้วยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียนว่ามีความก้าวหน้า มากน้อยเพียงใด แล้วนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชัย ศิริมหานคร ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินไว้ว่า คือ การวัดผลเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ เจตคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอนผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลจะเป็นเชิงปริมาณ

จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริการงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3 แนวทางการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ อาจเนื่องจากการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ในการบริหารการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมมือกับบุคลากรและองค์กร

ในชุมชนให้มีส่วนร่วม

เพื่อช่วยจัดกระบวนการเรียนภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ แก่การพัฒนาคนในชุมชนให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังที่ จรัส โพธิศิริ กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลผู้ทำหน้าที่ต่างๆ ในโรงเรียนด้วยกัน และระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ หรือผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งองค์กรหรือบุคคลภายนอกที่มีส่วนสัมพันธ์กับโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องรับใช้หรือให้บริการ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนจึงเป็นกระบวนการไม่ตรีสัมพันธ์สองทาง คือ โรงเรียนเป็นผู้ให้ข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนการบริการจากประชาชนที่เกี่ยวข้อง

สำหรับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา ถึงแม้ว่าบทบาททั้ง 3 ด้านนี้จะไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ แต่จากการพิจารณาความสัมพันธ์ของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำ ผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างมากในการนำสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ แต่ด้วยการบริหารงานต้องใช้ประสิทธิภาพและเทคนิคในการบริหาร โดยเฉพาะเทคนิคการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารควรศึกษาเป็นอย่างมากที่จะประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน องค์กรภายในและภายนอกได้รับทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการประชาสัมพันธ์ หรือจัดสัมมนาศึกษาดูงาน ให้กับผู้บริหาร เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและนำไปพัฒนาสถานศึกษาได้อีกด้วย

2. ด้านมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างสังคมแห่งความรู้ สถานศึกษาควรร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมทั้งจัดปัจจัยและ

กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอย่างชัดเจน ครอบคลุม เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาและยังเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3. ผู้บริหารควรให้ตระหนักถึง บทบาทด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก การประสานความสัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจ การประเมินผล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา เพราะจากการวิจัยพบว่า บทบาทดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะทำให้การศึกษาของชาติมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถเทียบได้กับระดับสากล แต่อย่างไรก็ตามบทบาทด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครู ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา ต่างก็มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักและให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน

4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับ บทบาทด้านวิชาการ และด้านการส่งเสริมงานวิจัยเพิ่มขึ้นเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่คุณวิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาค้นคว้า และนำผลการวิจัยไปพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สนใจโดยทั่วไป จึงขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นผู้นำวิชาการในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรณิการ์ บุญรอด. “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

กองวิชาการ สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปี 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2545.

แจ่มเพชร กำหอม. “การศึกษาความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการของบุคลากรตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

ชวนชม ชินะดังกูร. การวิจัยเรื่อง ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. นครปฐม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, 25487.

ชูศรี อุดมกุศลศรี. “กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ชิตทิพย์ ชยธวัช. คัมภีร์การบริหาร. กรุงเทพฯ ฯ : มีโชค, 2547.

ธีรพนธ์ คงนาวัง. วารสารข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร : เค. พรินท์ อินเตอร์กรุ๊ป, 2544.

ธีระวุฒิ จันทกา. “พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545

ธีรพงษ์ มหาวีโร, ผู้รวบรวม. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญรัฐการพิมพ์, 2550.

นาคยา ปิลันธนานนท์, มธุรส จงชัยกิจ และศิริรัตน์ พิละคุปต์. การศึกษาตามมาตรฐานแนววิถีคู่การปฏิบัติ, กรุงเทพมหานคร : แม็ค, 2546.

ทำเนียบ มหาพรหม. “การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2543.

บุญชัย ศิริมหานคร. “ระบบการวัดและประเมินผลการศึกษา.” วารสารวิชาการ 4, 11 (พฤศจิกายน 2544) : 33.

ประเสริฐ ครอบแก้ว. “บทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

ประอรศิริ ชวีวัฒน์. “บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542 .

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ . กรุงเทพฯ ฯ : สามมิตร ออฟเซ็ท, 2535.

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. “การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” วารสารวิชาการ 4,1 (มกราคม 2544),28.

ไพฑูริย์ เลียบวัน. “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2545.

มงคล ศรีไพรวรรณ. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,2532.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน . กรุงเทพฯ ฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์ ,2542 .

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า. “ทำอย่างไรเมื่อโรงเรียนต้องบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.” วารสารข้าราชการครู (เมษายน –มิถุนายน 2546) : 18.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ ฯ : นานมีบุ๊คพับลิชชิง, 2542.

ศักดิ์ชัย เกียรติจินาจันทร์. “การศึกษา เครื่องมือพัฒนามนุษย์ยามมือแก้ปัญหาสังคม.”

วารสารวิชาการ 7,1 (เมษายน-มิถุนายน) : 31.

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวิ และสุณี รักษาเกียรติศักดิ์. แนวทางการจัดทำและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิค, 2546.

ศิริ เจริญชัย. “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับผลงานของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2521.

ศิริพร อุคมกุลสตรี. “พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่จำแนกมาตรฐานคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

ศรีวรรณ สงวนทรัพย์. “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏวิทยาลัยกาญจนบุรี, 2545 .

สุวิทย์ จันทร์หอม . “การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2548.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. “การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน.” วารสารวิชาการ 4,8 (มกราคม 2545): 25-31.

สมบัติ บุญประโคน. “ครูกับการวิจัยในชั้นเรียน.” วารสารวิชาการ 5,10 (ตุลาคม 2545) : 35.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการครู 22,1(ตุลาคม 2544).
กรุงเทพฯ : เค.พรินท์ อินเทอร์เน็ต, 2544), 11.

สุพล วังสิทธิ์. “ การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้.” วารสารวิชาการ 4 , 11 (พฤศจิกายน 2545) : 12-17.

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. รายงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2550

_____. แผนปฏิบัติการ 4 ปี [online]. Accessed 14 May 2007. Available from http://mailto:tded_bma@hotmail.com.

_____. รายงานสรุปผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร . กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2547.

_____. การบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร . กรุงเทพฯ: ศึกษานิเทศก์, 2551.

_____. รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯ :
กลุ่มนโยบายและแผนการศึกษา, 2550.

_____. กองวิชาการ. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 .

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบ. กรุงเทพมหานคร : เอกสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหายบล็อกและการพิมพ์, 2548.

_____. มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหายบล็อกและการพิมพ์, 2547.

_____. มาตรฐานการศึกษาของชาติ [Online]. Accessed 7 September. Available form http://school.obde.go.th/sup_br3/q_5.htm

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. การปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา .สุพรรณบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2545..

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมมหาชน)มาตรฐาน. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 พ.ศ. 2549-2553. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

หลักและกระบวนการบริหาร [Online]. Accessed 25 September. Available form

<http://one.go.th/onec pup/>

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, คู่มือการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

อำพันธ์ เรืองสมานไมตรี. “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544 .

ภาษาอังกฤษ

Best, John W. Research in Education. New York: Prentice, Inc., 1970.

Bruce and J.Cohn, Introudction of Sociology. New York : McGraw Hill Book company, 1979.

Campbell, Ronaid F. Edwin M.bridge,and Raphael O. Nystrand, Introduction to Educational,5th ed. Boston :Allyn and Bacon, 1997.

- Castetter, William B. Encyclopedia of Educational Research. New York : the Free Press,1979.
- Carter , V. Good. Dictionry of Education .New York : McGraw-Hill Book Co.,1954.
- Cohn, Bruce and J, Introuduction of Sociology. New York : McGraw Hill Book company :
Gordon and Breach Science Publishers, 1995.
- Collen Liston. Managing quality and standards (Buckingham [England] :Philadelphia,PA :
Open University Press,1999).27-32.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York: Harper & Row Publisher,
1974.
- Donnell, Koontz O' Theory and Research in Administration. New York : McGraw-Hill
Book,1967
- Danial, Katz and Robert L. The Psychology of Organizayions. 2 ed. New York : John
Wiley & Son, 1978.
- E. Suryadi, Tingkah Laku Makn Rangkong Sulawesi Rhytuceris Cassidix Temminuk Pada
Masa Tidak Berbiak Di Cagar Alamm Tangkoko Batuangus Sulawisi, Skripsi
Sarjang Biologi (Indonesia : Univesitas Indonesia,1994,)abstract.
- Good, Carter V. Dictionry of Education. New York : McGraw-Hill Book Co.,1954.
- Gordon, F.E. Personality & Behavior. New York : The McMillian Co., 1963.
- Greenfield, quoted in Gary A. Davis, and Margaret A. Thomas. Effective Schoo and Effective
Teachers. Boston : Allyn and Bacoa, Inc., 1989.
- Grton ,Bill . School Administration and Suupervision. Dubuque : Wm.C. Brown, 1983 .
- Gulick, Luther A. Theory of Leadership Effectiveness. New York : McGraw-Hill Book,1967.
- Jurnur, Theodure Sarbin and Raph H. Role The Encyclopedia of Social Science. New Youk
: Gordon and Breach Science Publishers, 1995.
- Knezevich, Stephen J. Adminstration of Publion Education 4th ed. New York : Harper and Row
Publishers, 1984.
- Langley, Robert W. Inermediate School Principal. New York : John Wiley & Son, 2003.
- Miller, Van. The Public Administration of American School System. New York : The
Macmillan Company, 1955.
- Robert McCarthy,Participation on Planrnd Development Influenced by Govrenment of

developing Countries at local in Rural Aress, Essay in rural sociology, Inhonour of R.A.J van Lier Wageningen : Department of Rural Socidloge on the tropics Wageningen Agricultured University, 1998.

Romald, Hick “Instructional Leadership and School Achievement :Validation of a Causal Model.” Educational Administration Quarterly 26,2(May 1990) : 9.

Richardl, Gorton A., School Administration and Supervision (Dubugue Iowa : Wm.c.Brown,1983).

Schiefelbein, E. Expect opinion as an instrument for assessing invertment in primary education. CEPAL, 72 (May 2000) : 143-158.

Sergiovanni, Thomas J. and other. Educational Govenance and Administration. Englewood Cliffs,N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1980.

Smith, Edward J. Administration of public Education, 4th ed. New York : Haper & Row publisers, 1976.

Small, James F. “Role options for School Administration,” in Jack A.Culbertion,Curtis Henson and Morrison, eds., Performance Objectives for School Principalship (California : mccutchan Publishing Corporation,1974).21-22.

Theodore, Sarbin and Raph H.Jurnur.Role The Encyclopedia of Social Science. (New Youk : Gordon and Breach Science Publishers, 1995) .

Walberg, Herbert J. “Improving Educational Standard Productivity,” Educational Administration Quarterly 19, 3 (spring 1983) : 147.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.203.2/ว.175

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

26 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอุดมศักดิ์ นาคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวภาวิณี สกุนา รหัสนักศึกษา 47252310 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ”
ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ไคร์ขอกความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบความ
เที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ ทั้งนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา
ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. / โทรสาร 034 - 219136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รศ.ดร.ศราภรณ์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย

ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. นางสาวประนอม เขี่ยมประยูร

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. นายนคร บุญยธนะ

ผู้อำนวยการเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

4. ดร.วิชาญ หริยญวิไลลักษณ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรุณาواس เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

5. นายอุดมศักดิ์ นาค

หัวหน้าฝ่ายวัดผลและประเมินผล สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
หนังสือราชการขอทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ ศธ 0520.203.2/ว. 04

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 มกราคม 2551

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรวก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวภาวิณี สกฤณา รหัสนักศึกษา 47252310 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษา
ของชาติ”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอความอนุเคราะห์ให้นางสาวภาวิณี สกฤณา
ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาที่ท่านรับผิดชอบอยู่ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
และพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง ภาควิชาการบริหารการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 034-219136

รายชื่อโรงเรียนที่ขอทดลองเครื่องมือ

1. โรงเรียนวัดสุทธาราม
2. โรงเรียนวัดยางสุทธาราม
3. โรงเรียนวัดไทร(ถาวรพรหมานุกูล)
4. โรงเรียนวัดคลังชั้น
5. โรงเรียนวัดสุทัศน์
6. โรงเรียนวิเศษการ
7. โรงเรียนวัดรวก
8. โรงเรียนวัดนางนองพัฒนา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองเครื่องมือ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
X1	288.2813	1418.3377	.6747	.9876
X2	288.3125	1413.7702	.7689	.9876
X3	288.3750	1418.8226	.7347	.9876
X4	288.4375	1416.3185	.6925	.9876
X5	288.4375	1404.2540	.7801	.9875
X6	288.5000	1404.7742	.8324	.9875
X7	288.5938	1404.4425	.7524	.9876
X8	288.8438	1402.9748	.7671	.9875
X9	288.4375	1420.6411	.6086	.9877
X10	288.3438	1402.2974	.8366	.9875
X11	288.3438	1416.8780	.7105	.9876
X12	288.3125	1413.3185	.7262	.9876
X13	288.7500	1410.1935	.7820	.9875
X14	288.7813	1403.8538	.8263	.9875
X15	288.7188	1406.2087	.7461	.9876
X16	288.7813	1404.6280	.7367	.9876
X17	288.1875	1421.5121	.6134	.9877
X18	288.2813	1409.1764	.8019	.9875
X19	288.2500	1414.0000	.7608	.9876
X20	288.4063	1415.8619	.6505	.9877
X21	288.4688	1409.4183	.7849	.9875
X22	288.4375	1408.2540	.8496	.9875
X23	288.3125	1414.5444	.7031	.9876
X24	288.4375	1410.2540	.7598	.9876
X25	288.2500	1414.4516	.7518	.9876
X26	288.4063	1405.4748	.8388	.9875
X27	288.2813	1416.9829	.7596	.9876
X28	288.4375	1399.6089	.9024	.9874
X29	288.2813	1416.9829	.7019	.9876
X30	288.1250	1421.8548	.6679	.9877
X31	288.3750	1406.4355	.8145	.9875
X32	288.5000	1411.1613	.7190	.9876
X33	288.7813	1401.1442	.7584	.9876
X34	288.8125	1398.4153	.7290	.9876
X35	288.7813	1400.5635	.7672	.9876
X36	289.0000	1396.1935	.7582	.9876
X37	288.6250	1406.8871	.7628	.9875
X38	288.7188	1400.4667	.7686	.9876
X39	288.7188	1402.1442	.7759	.9875
X40	288.7188	1400.8538	.7963	.9875

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
Y1	288.8438	1427.2974	.6320	.9877
Y2	288.7813	1427.5958	.6155	.9877
Y3	288.5625	1423.0282	.6607	.9877
Y4	288.6563	1425.9103	.5495	.9878
Y5	288.5313	1425.4183	.5904	.9877
Y6	288.5625	1420.9637	.6488	.9877
Y7	288.7188	1428.2732	.5399	.9878
Y8	288.6563	1423.1361	.6075	.9877
Y9	288.4688	1419.8054	.6841	.9876
Y10	288.7188	1426.6603	.6387	.9877
Y11	288.5625	1422.5121	.6724	.9876
Y12	288.7813	1411.4667	.6946	.9876
Y13	288.6563	1421.3942	.5973	.9877
Y14	288.7500	1408.0645	.7739	.9875
Y15	288.6250	1415.7258	.7399	.9876
Y16	288.4063	1407.0877	.8095	.9875
Y17	288.4375	1406.3185	.8874	.9874
Y18	288.6563	1398.6200	.8363	.9875
Y19	288.5313	1400.9667	.8226	.9875
Y20	288.1875	1426.4153	.5584	.9877
Y21	288.5313	1417.6119	.7023	.9876
Y22	288.7813	1409.5313	.8220	.9875
Y23	288.7813	1412.1119	.6834	.9876
Y24	288.8438	1404.7167	.7395	.9876
Y25	288.8438	1408.3942	.6813	.9877
Y26	289.0000	1407.8710	.7774	.9875
Y27	288.8750	1403.7258	.8169	.9875
Y28	288.8438	1400.2006	.8505	.9874
Y29	288.9688	1406.5474	.7693	.9875
Y30	288.3438	1433.9748	.3984	.9879

Reliability Coefficients

N of Cases = 32.0

N of Items = 70

Alpha = .9878

ภาคผนวก ง

หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

5 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน วัดขุนจันทร์

ด้วยนางสาวภาวิณี สกุณา นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งรองผู้บริหาร ครูทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนอำนวยการ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

AMM (กม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะคังกร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

รายชื่อโรงเรียนประกอบการขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 205 โรงเรียน ดังต่อไปนี้

1 โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม	27 โรงเรียนวัดไผ่ตัน
2 โรงเรียนวัดศรีเทพ	28 โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ
3 โรงเรียนวัดราชนัคดา	29 โรงเรียนเสนานิคม
4 โรงเรียนราชบพิธ	30 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์
5 โรงเรียนวัดใหม่อมครต	31 โรงเรียนวัดสร้อยทอง
6 โรงเรียนวัดสิตาราม	32 โรงเรียนวัดทองสุทธาราม
7 โรงเรียนวัดคณิกาผล	33 โรงเรียนกิ่งเพชร
8 โรงเรียนวัดปทุมคงคา	34 โรงเรียนวัดคิंहงสาราม
9 โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ์	35 โรงเรียนวิสุทธิศ
10 โรงเรียนวัดราชผาติการาม	36 โรงเรียนวัดดอกไม้
11 โรงเรียนวัดเทวราชกุญชร	37 โรงเรียนวัดช่องลม
12 โรงเรียนเบญจมบพิตร	38 โรงเรียนวัดปรีวาศ
13 โรงเรียนวัดธรรมาภิรตาราม	39 โรงเรียนวัดคลองใหม่
14 โรงเรียนวัดหัวลำโพง	40 โรงเรียนบางจาก
15 โรงเรียนวัดม่วงแค	41 โรงเรียนพูนสิน
16 โรงเรียนวัดแก้วแจ่มฟ้า	42 โรงเรียนวัดไผ่เงิน โขตนาการาม
17 โรงเรียนวัดชัยมงคล	43 โรงเรียนวัดราชสิงขร
18 โรงเรียนสวนหลวง	44 โรงเรียนวัดลาดบัวขาว
19 โรงเรียนวัดสระบัว	45 โรงเรียนวัดสะพาน
20 โรงเรียนปลุกจิต	46 โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ
21 โรงเรียนวัดคอน	47 โรงเรียนวัดบางนาใน
22 โรงเรียนวัดยานนาวา	48 โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์
23 โรงเรียนวิจิตรวิทยา	49 โรงเรียนวัดบุคคโล
24 โรงเรียนสุเหร่าบ้านคอน	50 โรงเรียนวัดบางสะแกใน
25 โรงเรียนวัดภาณี	51 โรงเรียนวัดเวฬุราชิม
26 โรงเรียนแจ่มจันทร์	52 โรงเรียนวัดเสวตฉัตร

- 53 โรงเรียนวัดทองเพลิง
 54 โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ
 55 โรงเรียนวัดทองนพคุณ
 56 โรงเรียนวัดพิชัยญาติ
 57 โรงเรียนวัดสุวรรณ
 58 โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม
 59 โรงเรียนวัดประคูนิมพิล
 60 โรงเรียนวัดเจ้าอาาม
 61 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม
 62 โรงเรียนวัดคูตาคาราม
 63 โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์
 64 โรงเรียนวัดจักรแก้วจงกลณี
 65 โรงเรียนวัดนิมมานรดี
 66 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม
 67 โรงเรียนวัดชัยนิมพิล
 68 โรงเรียนวัดมะพร้าวเค็ย
 69 โรงเรียนวัดโคคนค
 70 โรงเรียนวัดคะล่อม
 71 โรงเรียนวัดกำแพง
 72 โรงเรียนวัดทองศาลางาม
 73 โรงเรียนวัดวิจิตรการนิมิต
 74 โรงเรียนวัดประคู้ (พ่วงอุทิศ)
 75 โรงเรียนบางจาก
 76 โรงเรียนวัดบางปะกอก
 77 โรงเรียนวัดแจรงร้อน
 78 โรงเรียนวัดसारอด
 79 โรงเรียนวัดมงคลวาราราม
 80 โรงเรียนวัดบางประทุนนอก
 81 โรงเรียนวัดโพธิ์แก้ว
 82 โรงเรียนวัดไทร
 83 โรงเรียนไทยนิคมสงเคราะห์
 84 โรงเรียนบ้านคลองบัว
 85 โรงเรียนวัดคอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
 86 โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม
 87 โรงเรียนเปรมประชา
 88 โรงเรียนบำรุงวิวรรณวิทยา (ทุ่งสีกัน)
 89 โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า
 90 โรงเรียนคลองทรงกระเทียม
 91 โรงเรียนวัดหลักสี่ (ทองใบ ทิวารี)
 92 โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1
 93 โรงเรียนการเคหะท่าทราย
 94 โรงเรียนออเงิน
 95 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
 96 โรงเรียนวัดราษฎร์นิมธรรม
 97 โรงเรียนสุเหร่าคลองจัน
 98 โรงเรียนวัดเทพลีลา
 99 โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง
 100 โรงเรียนคลองกะจะ
 101 โรงเรียนสุเหร่าวังใหญ่
 102 โรงเรียนบ้านบางกะปิ
 103 โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ
 104 โรงเรียนคลองลำเจียก
 105 โรงเรียนคลองกุ่ม
 106 โรงเรียนเข้มจากวิชานุสรณ์
 107 โรงเรียนสุเหร่าใหม่
 108 โรงเรียนคลองก้านตัน
 109 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์
 110 โรงเรียนจินดาบำรุง

111 โรงเรียนสุเหร่าทับช้างคลองบน	140 โรงเรียนคลองสาม
112 โรงเรียนวัดลาดบัวขาว	141 โรงเรียนมีนบุรี
113 โรงเรียนสุเหร่าชีร่อ	142 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์
114 โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว	143 โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ
115 โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม	144 โรงเรียนวัดแสนสุข
116 โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)	145 โรงเรียนสุเหร่าทรายกองดิน
117 โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์	146 โรงเรียนวัดบำรุ่งรีน
118 โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง	147 โรงเรียนวัดพลมานีย์
119 โรงเรียนสุเหร่าใหม่	148 โรงเรียนประสานสามัคคี (บ้านทับยาว)
120 โรงเรียนหลวงแพ่ง (บำรุงรัฐกิจ)	149 โรงเรียนวัดบึงบัว
121 โรงเรียนบ้านเจียรดับ	150 โรงเรียนวัดทิพพาวาส
122 โรงเรียนสุเหร่านาคับ	151 โรงเรียนลำทะอง
123 โรงเรียนสุเหร่าอิ้ว	152 โรงเรียนวัดราชโศภ
124 โรงเรียนวัดพระยาปลา	153 โรงเรียนวัดชุมทอง
125 โรงเรียนวัดแสนเกษม	154 โรงเรียนวัดลานบุญ
126 โรงเรียนวัดสามง่าม	155 โรงเรียนสุเหร่าลำนายโส
127 โรงเรียนวัดสีชมพู	156 โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์
128 โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ	157 โรงเรียนคลองมะขามเทศ
129 โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม	158 โรงเรียนสุเหร่าจรเข้ขบ
130 โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	159 โรงเรียนสุเหร่าทับช้าง
131 โรงเรียนสุเหร่าลำแขก	160 โรงเรียนสุเหร่าศาลาลอย
132 โรงเรียนศิริวิงวิทยาการ	161 โรงเรียนคลองปึกหลัก
133 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	162 โรงเรียนงามมานะ
134 โรงเรียนวัดลำค้อยคิ่ง	163 โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์
135 โรงเรียนลำผักชี	164 โรงเรียนวัดไก่เตี้ย (สวัสดีประชานุถ)
136 โรงเรียนบางชัน	165 โรงเรียนวัดชัยพฤกษมาลา
137 โรงเรียนบ้านแบนชะโด	166 โรงเรียนฉิมพลี
138 โรงเรียนวัดเป็นทอง	167 โรงเรียนวัดมะกอก
139 โรงเรียนวัดศรีสุก	168 โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ

169 โรงเรียนวัดกระโจมทอง	198 โรงเรียนบ้านนายเหรียญ
170 โรงเรียนวัดรัชฎาธิฐาน	199 โรงเรียนบ้านนายผล
171 โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	200 โรงเรียนวัดบางบอน
172 โรงเรียนวัดหนองแขม	201 โรงเรียนสถานีพรมแดน
173 โรงเรียนวัดอุดมรังสี	202 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง
174 โรงเรียนบ้านขุนประเทศ	203 โรงเรียนวัดประชาศรัทธาธรรม
175 โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล	204 โรงเรียนวัดประยูรวงศ์
176 โรงเรียนคลองหนองใหญ่	205 โรงเรียนวัดขุนจันทร์
177 โรงเรียนวัดศาลาแดง	
178 โรงเรียนบางเชือกหนัง	
179 โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี	
180 โรงเรียนบางแคเหนือ	
181 โรงเรียนคลองคันไทร (สุขล้อมอุทิศ)	
182 โรงเรียนคลองทวิวัฒนา	
183 โรงเรียนคลองบางพรหม	
184 โรงเรียนคลองมหาสวัสดิ์	
185 โรงเรียนวัดปุณณवास	
186 โรงเรียนวัดหัวกระบือ	
187 โรงเรียนคลองห้วยทราย	
188 โรงเรียนวัดสะแกงาม	
189 โรงเรียนวัดสามคำ	
190 โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์	
191 โรงเรียนวัดกำแพง	
192 วัดประชามุ่ง	
193 โรงเรียนวัดเลา	
194 โรงเรียนราษฎร์บูรณะ	
195 โรงเรียนรางราชฤกษ์ (นุชมีอุทิศ)	
196 โรงเรียนวัดทุ่งครุ	
197 โรงเรียนคลองรางจาก	

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยศิลปากร
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 รองผู้บริหารสถานศึกษา

1.3 ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน

2. แบบสอบถามนี้จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแต่ประการใด

3. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามและโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวภาวิณี สกุนา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ (เศษของปี ถ้าเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)

 ต่ำกว่า 30 ปี 30 - 40 ปี 41 - 50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

4. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

 ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอน

5. ประสบการณ์ในการทำงาน (เศษของปีหากเกิน 6 เดือน ให้ถือเป็น 1 ปี)

 ไม่เกิน 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี 15 - 20 ปี 20 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในแต่ละบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของท่านตามความเป็นจริงว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การเป็นผู้บริหาร							
6	สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
7	มีการวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษา						
8	ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดระบบนิเทศการเรียนการสอนครู						
9	สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม							
10	จัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผนการบริหารจัดการศึกษา						
11	ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการ						
12	ให้บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน						
13	เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงขลา

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การเป็นผู้อำนวยความสะดวก							
14	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน						
15	มีการจัดกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ						
16	จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้						
17	จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การประสานความสัมพันธ์							
18	จัดกิจกรรมประสานความสัมพันธ์และร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอก						
19	ประสานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน						
20	มีการสร้างเครือข่ายในการจัดทรัพยากรต่างๆในการพัฒนาโรงเรียน						
21	ประสานความร่วมมือในการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงขลาสาขาสีทิว

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและบุคลากร							
22	ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาและศึกษาดูงาน						
23	สนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงของโลก						
24	ส่งเสริมให้ครูนำความรู้และประสบการณ์ประยุกต์และปรับปรุงการเรียนการสอน						
25	ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอื่นตามความเหมาะสม						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การสร้างแรงจูงใจ							
26	แสดงความจริงใจและมีความยืดหยุ่นในการทำงาน						
27	สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจความต้องการของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน						
28	ให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีม						
29	สร้างแรงจูงใจผู้ร่วมงานในการทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การชมเชย การให้รางวัล						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การประเมินผล							
30	ส่งเสริมให้มีการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ						
31	กำหนดเกณฑ์ในการวัดผล ประเมินผลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง						
32	ส่งเสริมให้มีการประเมินภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา						
33	นำผลการประเมินผู้เรียนมากำหนดคน ไขบายโรงเรียน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา							
34	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน						
35	ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน						
36	ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาครูและทีมงาน						
37	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์							
38	เผยแพร่ผลงาน/ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ						
39	เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใช้วิธีการหลากหลาย						
40	เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันของโรงเรียน ชุมชน และสาธารณชน						
41	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา							
42	บริหารจัดการและส่งเสริมให้มีสื่อเทคโนโลยี						
43	ส่งเสริมให้มีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ทั้งใน และต่างประเทศ						
44	พัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย						
45	ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามชุด ตั้งคมแห่งการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก							
46	นักเรียนมีความรู้และทักษะตามเกณฑ์พัฒนาในแต่ละช่วงวัย						
47	นักเรียนเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองและสามารถนำไปสร้างงานให้เกิดประโยชน์						
48	นักเรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย						
49	นักเรียนมีทักษะและความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี						
50	นักเรียนตระหนักในกิจกรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวันสำคัญทางศาสนา						
51	นักเรียน เข้าใจ ยอมรับ ในคุณค่าของวัฒนธรรม						
52	นักเรียนมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม						
53	นักเรียนมีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย						
54	นักเรียนปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย						
55	นักเรียนแสดงถึงความเสียสละที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา							
56	มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น						
57	มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ						
58	มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน						
59	มีนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลายเหมาะสม ทันสมัยและเพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอน						
60	มีการนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการพัฒนา มาใช้ในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
61	มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากร						
62	มีนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาครูและบุคลากร						
63	มีการกำหนดบทบาท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรของรัฐและเอกชน ในการจัดและพัฒนาการศึกษา						
64	มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน						
65	มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้							
66	มีหลักสูตร สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับความ ต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น						
67	สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนที่เกี่ยวข้องจัดให้มี กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน						
68	มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน						
69	มีการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ และฝึก ประสบการณ์ในสถานประกอบการ						
70	มีการเชิญวิทยากรจากชุมชนภายนอกมาให้ คำแนะนำ ให้ความรู้ เพื่อเสริมความรู้ในหลักสูตร						
71	มีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการ พัฒนาประเทศ						
72	มีการสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน						
73	มีข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ทั้งภายใน โรงเรียนและภายนอกโรงเรียนชัดเจน ครบถ้วน						
74	มีการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชน มาสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท						
75	เข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดี งามของท้องถิ่นและของไทย						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณค่ะ
นางสาวภาวิณี สุกุณา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวภาวิณี สกฤณา
ที่อยู่ปัจจุบัน	32/570 ม.10 ซอยนวมินทร์135 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านสระนางมโนราห์ ตำบลปรึก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2540	สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2541	สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) ระดับปริญญาตรี
พ.ศ. 2547	ศึกษานาฏศิลป์ไทย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัด ปทุมธานี ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2542	นักวิชาการศึกษาระดับ 3 โดยโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับ ประเทญี่ปุ่นในโครงการมิยาซาวา
พ.ศ. 2545	รับราชการ ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ป่าน้ำ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547-2550	รับราชการ ตำแหน่งครู รับเงินเดือน คศ.1 โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ป่าน้ำ) สำนักงาน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2550-ปัจจุบัน	รับราชการ ตำแหน่งครู รับเงินเดือน คศ.1 โรงเรียนวัดบางเตย สำนักงาน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร